

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 23

Utgitt 22 juni.

1939

Skriv frå Arbeidsdepartementet.

10 juni.

I medhald av § 3 i bygningslova frå 22 februar 1924 vert stadfest som gjeldande inntil vidare vedtak av Åsane heradstyre, Hordaland fylke, i møte 28 desember 1938, om tillegg til vedtekt til § 63 i bygningslova, for Eidsvåg bygningsdistrikt i Åsane herad.

Tillegget lyder slik:

Bensinstasjonar og tankanlegg må ikke anlegges uten tillatelse fra bygningsrådet. Foruten de hensyn som er nevnt i bygningslovens § 63 til de omboende, skal det ved vurdering av om tillatelsen bør gis til bygging av bensinstasjon og tankanlegg også tas hensyn til om bygget vil være forbundet med ulemper eller virke skjemmende i vedkommende strøk.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

12 juni.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 angående adgangen til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. og lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet vedtak av Tjømeherredstyre, Vestfold fylke, i møte 26 mai 1939 om ny politivedtekt.

Vedtekten lyder så:

Kapitel 1.

Om orden på offentlig område.

§ 1. Ved offentlig område forstås i denne vedtekt vei, sti, plass, anlegg, leirplass, strand, brygge, bru, idrettsplass og andre steder som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel.

§ 2. På offentlig område må ikke oppløp eller sammenstimling av folk finne sted hvorved ordenen forstyrres, ferdselen hemmes eller veifarende forulempes.

§ 3. Enhver er pliktig til straks å rette seg etter de pålegg, tegn eller signaler som politiet i de enkelte tilfelle gir for å opprettholde ordenen og regulere ferdselen.

12 juni. § 4. Om folketog og andre prosesjoner samt friluftsmøter skal der i forveien skje melding til politiet (lensmannen). Disse kan forbys når det av hensyn til den offentlige orden finnes påkrevd.

§ 5. Utdeling på offentlig område av aviser, skrifter, opprop, annonser og liknende som fryktes å ville gi anledning til uorden, kan forbys av politiet.

De som vil musisere, synge, vise kunster, forevise bilder eller liknende på eller ut mot offentlig sted, må ha politiets (lensmannens) tillatelse.

§ 6. Det er forbudt å fortære rusdrikk på offentlig område. På nevnte område er det også forbudt å spille kort.

§ 7. Barn under 14 år som på egen hånd streifer om på offentlig område etter kl. 20 i vinterhalvåret (1 oktober til 31 mars) eller etter kl. 22 i sommerhalvåret, kan politiet bringe hjem.

Foreldre og foresatte har å sørge for at barn er under tilsyn så de ikke hindrer ferdselen på offentlig område.

§ 8. På eller utover offentlig område er det forbudt å skyte med gevær, pistol, revolver, flobbert eller andre skytevåpen, med bue, sprettert eller liknende eller kaste sten, kasteknall, snøball, søle eller i det hele noe som kan skade eller forulempe dem som ferdes der.

Det er likeledes forbudt på offentlig område uten politiets tillatelse å brenne av fyrverkerisaker, krutt eller eksploderende gjenstander av noen som helst art.

§ 9. Ingen må på offentlig område vise seg maskert eller i drakt som er egnet til å fremkalle forstyrrelse av den offentlige orden.

§ 10. Intet som kan være til hinder eller fare for ferdselen må anbringes på eller utover offentlig område.

§ 11. Det er forbudt å drive lek eller spill på de offentlige veier slik at ferdselen hemmes.

Politiet (lensmannen) kan forby at der drives ski- eller skøyteløping, aking med kjelke eller sparkstøtting på veier hvor dette kan være til hinder for ferdselen eller som kan utsette dem som går forbi for skade eller ulempe.

§ 12. Ingen må på offentlig område kaste eller legge fra seg glass, potteskår, fruktskall, spiker eller annet som kan være til ulempe eller fare for ferdselen.

§ 13. Når det på offentlig område skal foretas noe som helst arbeid som kan være til hinder for ferdselen eller utsette dem som går forbi for fare eller ulempe, skal melding derom i betimelig tid skje til politiet (lensmannen).

§ 14. Snø og is fra gårdsplass, tomt eller hage må ikke kastes ut på offentlig vei.

§ 15. Vogner som brukes til kjøring av gjødsel, jord, 12 juni. avfall eller liknende skal så vidt mulig være tette så der ikke spilles noe under kjøringen.

Kapitel 2.

Om dyr.

§ 16. Det er forbudt å la hester, kjøer, sauer, geiter og svin gå på offentlig område uten forsvarlig bevoktning.

§ 17. Hunder som er biske eller bruker å gjø eller på annen måte forulemper gående eller kjørende, skal eieren eller besitteren etter politiets nærmere bestemmelse holde bundet eller forsynt med forsvarlig munnkurv.

Det samme gjelder hunder som politiet finner kan være farlige på grunn av deres størrelse eller rase.

Ingen må på offentlig område hisse hunder eller unnlate å holde sin hund tilbake når den anfaller noen mens han (hun) ser på. Se for øvrig straffelovens § 354.

§ 18. Det er forbudt:

1. å la tisper ferdes på offentlig område i løpetiden.
2. å la hunder gå løse på kirkegård og i offentlig beplantede anlegg.
3. å la hunder gå løse på offentlig område uten å være forsynt med halsbånd med eierens navn og adresse.

Overtredes disse regler kan politiet la hunden fange og selge eller avlive hvis ikke eieren henter hunden og betaler alle påløpne omkostninger innen 3 dager etter at vedkommende er varslet personlig eller ved kunngjøring i en lokalavis.

Kapitel 3.

Om offentlige innretninger og anlegg.

§ 19. Uvedkommende må ikke sitte på, stige opp på eller gå over hegn som er anbrakt ved offentlig område eller om offentlig anlegg eller på sådanne steder klatre opp i trær, stolper eller liknende.

§ 20. Det er forbudt å flytte eller ta bort, skjære eller risse i, male eller tegne på, eller på annen måte skade eller besudle de til offentlig nytte eller pryd bestemte innretninger eller gjenstander.

Det samme gjelder til offentlig område støtende del av hus, gjerde, port og liknende.

Plakater, kunngjøringer eller liknende må ikke slås opp uten vedkommendes samtykke.

Plakater og liknende som er lovlig slått opp, må ikke skades eller fjernes av uvedkommende.

12 juni. § 21. Ingen må skade de på eller ved offentlig område stående trær ved å brette grener eller kvister, rive av eller skjære i barken eller liknende, liksom den omkring trærne til deres beskyttelse anbrakte innretning ikke må tas bort eller skades.

Det er videre forbudt å ta bort eller skade blomster og planter som er anbrakt i offentlig anlegg og på sånt sted å kaste eller legge fra seg papir eller liknende.

§ 22. På kirkegårder må ikke foregå lek eller annet som av hensyn til stedet er upassende.

Ingen må trenge seg inn på kirkegårder til tider da disse holdes lukket.

Papir, visne blomster og annet avfall må kun legges på dertil bestemte steder eller fjernes fra kirkegården.

Kapitel 4.

Om offentlige forestillinger og sammenkomster.

§ 23. Tillatelse til å gi de i lov av 22 mai 1875 §§ 1 og 4 omhandlede forestillinger eller forevisninger gis av politiet (lensmannen).

§ 24. Sammenkomst med dans må ikke holdes uten tillatelse av politiet (lensmannen), hvis det er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmer av forening eller liknende sammenslutning. (Jfr. lov nr. 3 av 17 juni 1932.)

§ 25. Den som akter å gi eller bringe i stand forestillinger eller sammenkomster som foran i §§ 23 og 24 omhandlet, skal i god tid i forveien sende skriftlig søknad til politiet (lensmannen) med angivelse av tid og sted for forestillingen eller sammenkomsten.

Intet lokale må benyttes med mindre det er godkjent av politiet (lensmannen) som betryggende for publikums sikkerhet. Politiet (lensmannen) avgjør hvor mange der kan få adgang til lokalet på de forskjellige plasser.

Hvis søknaden innvilges, avgjøres samtidig hvorvidt der skal være politioppsyn til stede og i tilfelle hva der skal betales for dette.

Avgiften for politioppsynet betales til politiet (lensmannen) og den kan kreves betalt før tillatelsen gis. (Jfr. lov nr. 3 av 13 mars 1936 § 27.)

§ 26. Enhver som gir eller får i stand en offentlig forestilling eller sammenkomst, skal etterkomme de ordrer som politiet gir til opprettholdelse av ordenen og publikums sikkerhet og sørge for at intet uanstendig vises eller skjer.

Holdes forestillinger eller sammenkomster uten tillatelse skal politiet straks avbryte dem, og de tilstedeværende er plik-

tige til å fjerne seg etter politiets anmodning, og vedkom- 12 juni.
mende arrangør holdes ansvarlig.

Ved offentlige forestillinger og sammenkomster er de tilstedeværende pliktige til å oppføre seg sømmelig og ordentlig.

Meningsytringer skal stanse når der er gitt signal til at de skal holde opp.

Offentlige forestillinger og sammenkomster skal ikke finne sted mellom kl. 24 og kl. 8.

Det er overlatt politiet (lensmannen) ved enkelt leilighet å påby tidligere lukning, gi tillatelse til senere lukning eller å åpne tidligere.

§ 27. Av følgende forestillinger svares avgift til kommunekassen:

1. Av konserter, skuespill, operaer, operetter, danseopvisninger, opplesninger og liknende betales 2 % av bruttoinntekten.
2. Av revyteatre, kabareter, varieteer, sirkusforestillinger, vokskabinetter og liknende betales 5 % av bruttoinntekten.
3. Av idrettsoppvisninger hvori utelukkende deltar profesjonelle idrettsutøvere, betales 10 % av bruttoinntekten.
4. Finner noen framførelse sted som foran anført i restaurant, hvor der ikke betales inngangspenger, betales kr. 10 til kr. 100 pr. dag etter politiets (lensmannens) nærmere bestemmelse.

Avgiften svares i dette tilfelle av restaurantens innehaver. Gis noen forestilling, som ifølge foranstående bestemmelser er avgiftspliktig, i veldedig øyemed, eller av innenbygds amatører, bortfaller avgiften når unntas de nødvendige utlegg til politioppsyn.

Avgiften betales til politiet (lensmannen) umiddelbart etter forestillingens slutt. Politiet (lensmannen) kan bestemme at avgiften deponeres på forhånd eller at det stilles betryggende sikkerhet for betaling av avgiften.

De innkomne avgifter sendes snarest til herredskassereren.

Kapitel 5.

Avgiftspliktig næring.

§ 28. Det gjelder følgende bestemmelser om avgift av visse næringer som må ha politiets bevilling for å utøves (jfr. lov av 26 mai 1866).

I. Offentlig dans.

- a. Danseetablissementer: kr. 10 til kr. 60 pr. dansedag.
- b. Restauranter hvor der danses: kr. 3 til kr. 20 pr. dansedag.

- 12 juni. c. Enkelt alminnelig ball: kr. 15 til kr. 40.
 d. Kostymeball og maskerade: kr. 25 til kr. 50 pr. dag.
 II. Karuseller, skytebaner, ringkasting, fornøvelsesavdelinger og liknende: kr. 2 til kr. 50 pr. dag.

Innenfor det i punktene I og II angitte spillerum, fastsetter politiet (lensmannen) avgiftens størrelse i hvert enkelt tilfelle.

Avgiften betales forskuddsvis til politiet (lensmannen) for så lang tid som dette bestemmer. De innkasserte beløp sendes straks til herredskassereren. Blir avgiften ikke betalt i rett tid, bortfaller den meddelte tillatelse til å drive virksomheten. Politiet (lensmannen) kan også når som helst tilbakekalle tillatelsen når den blir misbrukt eller når utøveren ikke lenger anses skikket til å drive virksomheten.

Kapitel 6.

Forskjellige bestemmelser.

§ 29. Hvis noen lar være å utføre noe som ifølge denne vedtekt påhviler ham, kan politiet la det utføre på den skyldiges bekostning eller sørge for at forsømmelsen ikke volder skade og ulempe.

§ 30. Overtredelse av disse vedtekter eller av bestemmelser utferdiget med hjemmel i disse, straffes således som i straffelovens § 339, 2 ledd bestemt, for så vidt ikke strengere straff etter den alminnelige straffelov eller særlover kommer til anvendelse.

- 12 juni. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

I medhold av lov nr. 3 av 10 juli 1936 om sivilt luftvern, jfr. kongelig resolusjon av 12 august 1937 bestemmer departementet at borgerne i Kristiansund luftvernkrets har å foreta loftsrydding overensstemmende med de forskrifter som fastsettes av politiet. Etter samme lovs § 3 vil det være straffbart å overtre de bestemmelser som i den anledning blir truffet. Bestemmelsen herom trer i kraft straks.

- 12 juni. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 jfr. lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpsteder og lov av 22 mai 1875 angående adgangen til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. har Justisdepartementet stadfestet Trondheim bystyres vedtak av 25 mai om følgende endringer av § 72, punkt 6 i politivedtekten for Trondheim:

6te ledd skal lyde:

For alle andre forestillinger, forevisninger og for foredrag samt for konserter av innenlandske kunstnere betales 5 kroner. For kirkekonserter betales ingen avgift.

Siste ledd skal lyde:

12 juni.

Ved konserter, foredrag og små panoramaer, forestillinger og forevisninger, hvor politikammeret etter konferanse med brannsjefen finner politi- og brannoppsyn unødvendig, oppkreves ikke avgift.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

12 juni.

Departementet har idag approbert de av Lårdal herredstyre, Telemark fylke, i møte 20 mai 1939 fastsatte vedtekter for anvendelse av jordlovens § 55 overfor innenbygdsboende eiere av jordbruk.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Finnes jordbruk tilhørende innenbygdsboende å være i vanhevd, kan jordstyret etter forut innhentet samtykke av Landbruksdepartementet og overensstemmende med hva derom er bestemt i lov av 22 juni 1928 om ordning av visse jordspørsmål, dens § 55, gi eieren pålegg om å bringe bruket opp i forsvarlig hevd.

Bedømmelsen av hvorvidt vanhevd i lovens forstand kan sies å være til stede, må skje under tilbørlig hensyntagen til jordens beliggenhet og skikkethet for dyrkning samt til om brukets drift sammenlignet med hva der antas å være gjennomsnittet for tilsvarende jord i herredet må sies å være i vesentlig grad dårlig skjøttet.

§ 2. Vedkommende jordbruk skal på forhånd befares av det samlede jordstyre. Eieren skal gis et passende varsel om befaringen og han har adgang til å være til stede under denne. Før jordstyret utferdiger sitt pålegg, skal han gis anledning til å uttale seg. Deretter blir departementets samtykke å innhente.

§ 3. Før sådant pålegg gis, skal forholdet søkes ordnet i minnelighet ved at jordstyret henstiller til eieren å iverksette de arbeid det mener bør foretas for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

Jordstyret skal i pålegget til eieren påpeke manglene ved brukets drift og fastsette de arbeid som skal utføres for å bringe jorden i forsvarlig hevd.

§ 4. Til å etterkomme pålegget skal det settes eieren en rimelig frist hvis lengde blir å avpasse etter arten og omfanget av de arbeid som skal utføres. Så vel under fastsettelsen av disse som av fristen skal det tas tilbørlig hensyn til eierens økonomiske stilling og personlige arbeidsevne.

§ 5. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende tvangsmulkt som blir å beregne fra den tid eieren får meddelelse om den og forfaller til betaling hvert

12 juni. år, dog ikke i noe tilfelle før utløpet av den frist som er satt for utførelsen av de pålagte arbeid.

§ 6. Mulkten fastsettes og forkynnes for eieren samtidig med pålegget om arbeidets utførelse. Ved fastsettelsen av dens størrelse skal jordstyret nøkternt prøve alle omstendigheter som kan antas å influere på den. Særlig må hensyn tas til eierens økonomiske evne.

Mulkten må ikke i noe tilfelle overstige kr. 1 000 pr. år. Den inndrives og avsettes overensstemmende med hva derom er bestemt i lovens § 54.

12 juni. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926, § 21, II, første ledd, jfr. lov av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes for Eidsberg herred, Østfold fylke, som gjeldende inntil videre følgende om bevillingstvang for ervervsmessig personbefordring:

De av Arbeidsdepartementet under 28 november 1935 fastsatte bestemmelser for ervervsmessig personbefordring uten rute på de offentlige veier innen Mysen herred gjøres også gjeldende for tilførselsveiene fra Eidsberg herred innenfor en avstand av 2 km fra grensen mot Mysen. De nærmere grenser for denne sone fastsettes av politimesteren.

12 juni. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926, § 21, II, første ledd, jfr. lov av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

De av Arbeidsdepartementet 20 september 1932, 19 januar 1937, 13 april 1938 og 8 november 1938 fastsatte innskrenkende bestemmelser for ervervsmessig motorvognkjøring i en del herreder i Troms fylke oppheves for så vidt angår godsbefordring.

13 juni. **Skrivelse fra Justisdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om adgangen til å gi offentlige forestillinger m. v., har departementet stadfestet vedtak av Sør-Varanger herredstyre, Finnmark fylke, i møte 14 april 1939 om følgende endringer i politivedtektene for Sør-Varanger:

1. Politivedtekten for *Kirkenes—Bjørnevatn*.

Kapitel 10 oppheves. Kapitel 11 blir kapitel 10, kapitel 12 blir kapitel 11 og kapitel 13 blir kapitel 12.

I § 46 i vedtekten inntas som nytt 5, 6 og 7 ledd følgende:
«Offentlige forlystelser skal holdes lukket fra kl. 2 til

kl. 17 på søn- og helligdager. De øvrige dager holdes lukket 13 juni. fra kl. 2 til kl. 8.

Politiet kan ved enkelte leiligheter gi spesiell tillatelse til å lukke senere og åpne tidligere. Forlystelser som kjeglebaner, skytebaner m. v. som virker særlig forstyrrende for sine omgivelser kan politiet påby lukket fra kl. 21.

Tillatelse som er gitt av politiet etter dette kapitel kan når som helst og uten varsel tilbakekalles.»

2. Politivedtekter for Sør-Varanger for øvrig.

§ 15 i denne vedtekt skal lyde således:

Offentlige forlystelsessteder skal holdes lukket fra kl. 2 til kl. 17 på søn- og helligdager. De øvrige dager holdes lukket fra kl. 2 til kl. 8.

Bruksregler for Tingelstad bygdealmenning, 13 juni.
vedtatt av almenningsstyret 5 mai 1939 og approbert av Landbruksdepartementet 13 juni s. å.

Styre.

§ 1. Styret velges etter reglene i gjeldende lov og har å vareta interesser og utøve de funksjoner som loven og disse bruksregler foreskriver. Styret er beslutningsdyktig når halvparten av medlemmene er til stede. I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 2. Styret ansetter skogbestyrer og andre nødvendige funksjonærer med unntagelse av revisorer, og påser at fastsatte bestemmelser om pensjonering av faste funksjonærer og deres etterlatte etterkommes. Det utarbeider instruks for funksjonærer og påser at instruks og bruksregler overholdes.

§ 3. Styret fastsetter for hvert år etter forslag fra bestyreren det samlede hogstkvantum innen rammen av den fastsatte driftsplan. Hvert år skal styret sammen med bestyreren foreta befarings i almenningen. For arbeide i almenningens tjeneste kan styrets medlemmer tilstås godtgjørelse av almenningsskassens midler. Godtgjørelsen fastsettes av styret med forbehold av årsmøtets godkjennelse.

§ 4. Det påligger videre styret blant annet:

1. å forvalte almenningsskassens midler.
2. å legge fram regnskap i revidert stand for de eiendoms- og bruksberettigede. Regnskapet med revisjonens bemerkninger skal være utlagt til gjennomsyn for de eiendoms- og bruksberettigede minst 14 dager før årsmøtet holdes. En avskrift av årsregnskapet med revisjonens bemerkninger skal sendes inn til departementet samtidig som regnskapet blir utlagt. Straks årsmøte er holdt, skal sty-

- 13 juni. ret tilstille departementet underretning om de uttalelser som årsmøtet har vedtatt i anledning av regnskapet.
3. å fastsette avgiften på åvirke samt betalingen for foredlet trevirke og andre produkter fra almenningen.
 4. å treffe bestemmelse om betalingsmåten. Denne bestemmelse kan innankes for departementet.
 5. å sammenkalle årsmøte og bestemme tiden for avholdelsen av dette. Det utarbeides årsberetning som legges fram for de eiendoms- og bruksberettigede på årsmøtet.
 6. å føre fortegnelse over de bruksberettigede eiendommer.
 7. å bevilge og fordele virke og produkter mellom de bruksberettigede.
 8. å utarbeide forslag til bruksregler og regler vedkommende beiting i almenningen.
 9. å foranledige utkast til driftsplan utarbeidet, og å påse at driftsplanen overholdes.
 10. å utarbeide forslag til regler for jakt og fiske.
 11. å anordne regnskapsførsel overensstemmende med gjeldende regler.
 12. å påse at det til kulturarbeider anvendes et beløp som svarer til minst 2 % av bruttoverdien av det trevirke som år om annet utdrives av almenningen.
 13. å komme fram med mulig forslag til fellesdrift.
 14. å iverksette foretagender for å spare skogen, f. eks. ved tilvirking av brenntorv.
 15. i foran nevnte øyemed å gi tilskudd til anvendelse av trebesparende materialer.
 16. å innhente departementets godkjenning på ansettelse av skogbestyrer.
 17. Styret skal også for øvrig når det er nødvendig opptre på almenningens vegne og vareta dens interesser.
 18. å føre protokoll over sine forhandlinger.

Årsmøte.

§ 5. Årsmøte av de eiendoms- og bruksberettigede til behandling av årsregnskapet og ansettelse av revisorer m. v. skal holdes innen 3 måneder etter regnskapsårets utgang etter minst 14 dagers forutgående varsel kunngjort på den i distriktet vanlige måte.

Til revisjon av regnskapet og av de disposisjoner som ligger til grunn for det, ansettes 2 regnskapskyndige revisorer, hvorav den ene tillike skal være skogkyndig. Den endelige avgjørelse av ansettelsen kan overlates til et utvalg på minst 5 medlemmer utpekt av årsmøtet. I utvalget kan ikke sitte noen som er medlem av styret eller varamann i det. Reviso-

renes lønn fastsettes av årsmøtet. Fastsettelsen kan også over- 13 juni. lates nevnte utvalg.

Over forhandlingene føres protokoll.

De eiendoms- og bruksberettigede.

§ 6. De eiendoms- og bruksberettigede har innen 30 april og 15 september å innsende til styret rekvisisjon over det virke som anses nødvendig for nærmeste hogsttermin med opplysning om hva det skal brukes til. Enhver rekvisisjon må inneholde opplysning om eiendommens navn, gårdsnummer og bruksnummer. Til rekvisisjoner som innkommer etter fristen tas intet hensyn med mindre styret måtte finne at særlige omstendigheter er til stede.

§ 7. Er det utviste virke ikke bortført fra skogen senest 2 år etter utvisningen, har styret rett til enten å gjøre fra-drag ved senere utvisninger for det gjenliggende virke eller bestemme at det skal falle tilbake til almenningen uten erstatning til den som har fått det bevilget.

Lar en bruksberettiget bevilget og mottatt virke ligge så de tar skade, hva enten dette skjer i eller utenfor skogen, eller hvis det uten skjellig grunn ikke blir anvendt etter bestemmelsen, kan styret enten inntil videre nekte vedkommende ny utvisning helt eller delvis eller avkreve ham erstatning for virket.

§ 8. Det er forbudt å utlåne, overdra eller avhende tilstått virke fra almenningen, med mindre styret på forhånd har gitt tillatelse.

§ 9. All hogst skal foregå etter forutgående utblikking. De bruksberettigedes åvirkning kan bare foregå i tiden 15 mai—15 juli og 15 september—15 desember med mindre tillatelse fra almenningsstyret etter anbefaling fra skogbestyreren er innhentet til å henlegge åvirkningen til en annen tid.

Med hensyn til hogst og drift er de bruksberettigede undergitt skogbestyrerens myndighet og de av ham fastsatte driftsregler.

All hogst av flistømmer samt tilvirking av takflis foregår for almenningens regning.

Så langt styret finner det forsvarlig, er de bruksberettigede fortrinsberettiget til alt arbeid i almenningen.

§ 10. Bark- og neverflekking, lauing og rishogst samt kull- og tjærebrenning er forbudt uten styrets samtykke.

§ 11. De bruksberettigede må finne seg i at tørt og avfall som er tjenlig til ved og annen bruk, og som uten uforholdsmessig besvær kan tas, fortrinsvis blir benyttet og skal ikke kunne fordre utvist til brensel trevirke som er skikket til mer verdifull anvendelse.

13 juni.

Funksjonærer.

§ 12. En skogbestyrer er ikke å betrakte som ansatt før han er godkjent av departementet.

Skogens forstlige behandling er undergitt skogbestyrerens myndighet, dog har skogbestyreren å rette seg etter de bestemmelser som departementet i samråd med almenningsstyret måtte treffe. Tvist mellom skogbestyreren og styret kan innbringes for departementet til avgjørelse.

Driftsplan.

§ 13. Hogst og kulturarbeider foretas i overensstemmelse med den til enhver tid fastsatte driftsplan.

Fond.

§ 14. Av utbytte som måtte være innvunnet ved almenningens drift avsettes et fond på inntil kr. 170 100.

Fondets midler anbringes etter de samme regler som gjelder for anbringelse av umyndiges midler. Dog kan også kapitalen med departementets samtykke anvendes til innkjøp av skog, når fondets midler hermed antas å være betryggende anbrakt og sikret en rimelig avkastning, og når kjøpet ellers finnes å være formålstjenlig for almenningens bruksberettigede.

Når fondet har nådd den nevnte størrelse, kan rentene anvendes til de bruksberettigede eller til almenningens forbedring eller med samtykke av departementet til almene formål som også tilsikter å komme de bruksberettigede til gode.

Utdeling av kontantutbytte.

§ 15. Utdeling av kontantutbytte til de eiendoms- og bruksberettigede kan ikke finne sted med mindre departementets samtykke på forhånd er innhentet.

Straff.

§ 16. Overtredelse av disse regler er belagt med straff.

Opphevelse av tidligere bruksregler.

§ 17. Ved nærværende bruksreglers ikrafttreden oppheves de tidligere bruksregler for almenningen.

13 juni.

Bruksregler for Vang bygdealmenning, vedtatt av almenningsstyret 12 mai 1939 og approbert av Landbruksdepartementet 13 juni s. å.

Styret.

§ 1. Styret velges etter reglene i gjeldende lov og har å ivareta almenningens interesser og utøve de funksjoner, som loven og disse bruksregler foreskriver. Styret er beslutnings-

dyktig når halvparten av medlemmene er til stede. I tilfelle 13 juni. av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 2. Styret ansetter en i skogbruk teoretisk og praktisk utdannet mann som almenningsbestyrer, samt en regnskapsfører og det fornødne antall underordnede funksjonærer, bestemmer disses lønn og utferdiger instruks for dem, samt påser at fastsatte bestemmelser om pensjonering av faste funksjonærer og deres etterlatte etterkommes.

§ 3. Styret fastsetter for hvert år etter forslag fra bestyreren det samlede hogstkvantum innen rammen av den fastsatte driftsplan. Hvert år skal styret sammen med bestyreren foreta befarings i almenningen. For arbeid i almenningens tjeneste kan styrets medlemmer tilstås godtgjørelse av almenningsskassens midler. Godtgjørelsen fastsettes av styret med forbehold av årsmøtets godkjennelse.

§ 4. Det påhviler videre styret blant annet:

1. å forvalte almenningsskassens midler.
2. å legge fram regnskap i revidert stand for de eiendoms- og bruksberettigede. Regnskapet med revisjonens bemerkninger skal være utlagt til gjennomsyn for de eiendoms- og bruksberettigede minst 14 dager før årsmøtet holdes. En avskrift av årsregnskapet med revisjonens bemerkninger skal sendes inn til departementet samtidig som regnskapet blir utlagt. Straks årsmøtet er holdt skal styret tilstille departementet underretning om de uttalelser som årsmøtet har vedtatt i anledning av regnskapet.
3. å fastsette avgiften på åvirke samt betalingen for forедlet trevirke og andre produkter fra almenningen.
4. å treffe bestemmelser om betalingsmåten. Denne bestemmelse kan innankes for departementet.
5. å sammenkalle årsmøte og bestemme tiden for avholdelse av dette. Det utarbeides årsberetning som legges fram for de eiendoms- og bruksberettigede på årsmøtet.
6. å føre fortegnelse over de bruksberettigede eiendommer.
7. å bevilge og fordele virke og produkter mellom de bruksberettigede.
8. å utarbeide forslag til bruksregler og regler vedkommende beiting i almenningen.
9. å foranledige utkast til driftsplan utarbeidet, og å påse at driftsplanen overholdes.
10. å utarbeide forslag til regler for jakt og fiske.
11. å anordne regnskapsførsel overensstemmende med gjeldende regler.
12. å påse at det til kulturarbeid anvendes et beløp som svarer til minst 2 % av bruttoverdien av det trevirke som år om annet utdrives av almenningen.

- 13 juni. 13. å iverksette foretagender for å spare skogen f. eks. ved tilvirking av brenntorv.
14. å fatte bestemmelse om hvorvidt tilskudd skal gis til anvendelse av trebesparende materialer.
15. å innhente departementets godkjennelse på ansettelse av skogbestyrer.
16. styret skal også for øvrig når det er nødvendig opptre på almenningens vegne og vareta dens interesser.
17. å føre protokoll over sine forhandlinger.

Årsmøte.

§ 5. Årsmøte av de eiendoms- og bruksberettigede til behandling av årsregnskapet og ansettelse av revisorer m. v. skal holdes innen 3 måneder etter regnskapsårets utgang etter minst 14 dagers forutgående varsel kunngjort på den i distriktet vanlige måte.

Til revisjonen av regnskapet og av de disposisjoner som ligger til grunn for det, ansettes 2 regnskapskyndige revisorer, hvorav den ene tillike skal være skogkyndig. Den endelige avgjørelse av ansettelsen kan overlates til et utvalg på minst 5 medlemmer utpekt på årsmøtet. I utvalget kan ikke sitte noen som er medlem av styret eller varamann i det. Revisorenes lønn fastsettes av årsmøtet. Fastsettelsen kan også overlates nevnte utvalg.

Over forhandlingene føres protokoll.

Finner styret en sak av den beskaffenhet, at det ønsker de bruksberettigedes uttalelse før avgjørelsen treffes, kan det sammenkalle de bruksberettigede til et møte om saken.

De eiendoms- og bruksberettigede.

De bruksberettigede har hvert år innen 1 september å innsende til regnskapsføreren skriftlig oppgave over hva de trenger for seg og sine husmenn med spisifikasjon for hver enkelt av tømmer, skårne materialer, tørre trær, staur, ved og torv. Rekvisisjon av seterved, raskved og skived må være innsendt innen 1 mai.

Alle andragender må være ledsaget av fyllestgjørende opplysninger om, hvortil de rekvirerte materialer skal anvendes og må inneholde opplysning om eiendommens navn, gårdsnr. og bruksnr.

Til rekvisisjoner som kommer inn etter nevnte frister tas intet hensyn, med mindre styret måtte finne at særegne omstendigheter er til stede.

§ 7. Har noen bruksberettiget forlangt mer enn han antas å behøve, eller det samlede rekvirerte kvantum overstiger, hva skogen uten skade kan avgi, fordeler styret årets virke-

kvantum blant de bruksberettigede etter beste skjønn, støt- 13 juni. tende seg til nøyaktige oppgaver over, hva det til hver enkelt år om annet er bevilget og under iakttagelse av, at ingen bruksberettiget begunstiges på de andres bekostning.

§ 8. Kull- og tjærebrenning, bark- og neverflekking samt lauv- og rishogst må ikke finne sted uten etter styrets spesielle tillatelse.

§ 9. De bruksberettigede må finne seg i, at tørt og avfall, som er tjenlig til ved og annet bruk og som uten uforholdsmessig besvær kan tas, fortrinsvis blir benyttet og skal ikke kunne fordre utvist til brensel trevirke, som er skikket til mer verdifull anvendelse.

§ 10. All åvirking til de bruksberettigede skjer for almenningsskassens regning, med mindre styret anderledes bestemmer. Styret bestemmer i så tilfelle hogsttiden. Ingen hogst kan finne sted uten etter utvisning.

§ 11. Er det utviste virke ikke bortført fra skogen senest 2 år etter utvisningen, har styret rett til enten å gjøre fra-drag ved senere utvisninger for det gjenliggende virke eller bestemme at det skal falle tilbake til almenningen uten erstatning til den, som har fått det bevilget.

Lar en bruksberettiget bevilget og fra skogen bortført virke ligge, så det tar skade, eller hvis det uten skjellig grunn ikke blir anvendt etter bestemmelsen, kan styret enten inntil videre nekte vedkommende ny utvisning helt eller delvis eller avkreve ham erstatning for virket.

§ 12. Det er forbudt å utlåne, overdra eller avhende til-stått virke fra almenningen med mindre styret på forhånd har gitt tillatelse. Det samme gjelder hus, hvortil åvirke er levert fra almenningen.

§ 13. Ved rekvisisjon av byggematerialer til nye seter-hus, skal grunnriss og en kort byggebeskrivelse forelegges for styret til godkjennelse.

Seterløkker må ikke uten styrets spesielle tillatelse be-bygges i videre utstrekning enn nødvendig for seterbrukets behov.

§ 14. Det er ikke tillatt å slippe sau i almenningen før 1 juni. Gjeit er helt forbudt.

Inntagelse av havnefe fra andre bygder enn fra Vang og Furnes er forbudt.

Funksjonærer.

§ 15. En skogbestyrer er ikke å betrakte som ansatt før han er godkjent av departementet.

Skogens forstlige behandling er undergitt skogbestyrerens myndighet, dog har skogbestyreren å rette seg etter de be-

13 juni. stemmelser, som departementet i samråd med almenningsstyret måtte treffe. Tvist mellom skogbestyreren og styret kan innbringes for departementet til avgjørelse.

Driftsplan.

§ 16. Hogst og kulturarbeid foretas i overensstemmelse med den til enhver tid fastsatte driftsplan.

Avvirkning til salg også til ikke bruksberettigede kan iverksettes av styret, når sånn avvirkning finnes å kunne skje uten skade for skogen og de bruksberettigede.

Kulturarbeid og fond.

§ 17. Styret har rett til å iverksette foretagender, som anses besparende eller gagnlige for almenningen, deriblant kulturarbeid så som grøfting, plantning, såning etc. Hertil anvendes de nødvendige penger av almenningsskassens midler.

Under hensyntagen til dette og overensstemmende med bestemmelsene i lov om skogvesenet av 22 juni 1863 § 26 h (jfr. lov av 24 juni 1918 og aprobasjon av Vang bygdealmenningss bruksregler 17 mars 1926) er opprettet et fond på kr. 200 000 — kroner tohundredusen —, hvis kapital henstår urørlig enten i godkjent sparebank eller i norske statsobligasjoner og hvis renteavkastning skal anvendes til almenningsskogens forbedring ved hensiktsmessige og lønnsomme kulturarbeider.

Med Landbruksdepartementets approbrasjon kan fondet økes ved tilførsel av midler innkommet ved sånt salg som i § 16 annet ledd omhandlet.

Utdeling av kontantutbytte.

§ 18. Utdeling av kontantutbytte til de eiendoms- og bruksberettigede kan ikke finne sted med mindre departementets samtykke på forhånd er innhentet.

Straff.

§ 19. Overtredelse av disse regler er belagt med straff.

Opphevelse av tidligere gjeldende bruksregler.

§ 20. De tidligere gjeldende bruksregler for Vang bygdealmenning oppheves fra den tid nærværende regler trer i kraft.

13 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet.

Departementet har bestemt at avgiftssatsen og refusjonssatsene for brennevin fra 1 juli 1939 blir som nå å gi følgende tillegg:

Avgiftssatsen kr. 2,62 pr. liter (100 %) tillegges kr. 2,10.

Refusjonssatsene, kr. 2,62, kr. 2,64 og kr. 2,67 henholdsvis 13 juni. for råsprit, rensed sprit samt destillater og brennevin, som er denaturert eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk, tillegges respektive kr. 2,10, kr. 2,11 og kr. 2,13 pr. liter (100 %).

Den samlede avgiftssats vil således inntil videre utgjøre kr. 4,72 pr. liter (100 %) og de samlede refusjonssatser henholdsvis kr. 4,72, 4,75 og kr. 4,80 pr. liter (100 %).

Skriv frå Landbruksdepartementet.

14 juni.

I medhald av § 28 i lov om skogvern frå 12 februar 1932 har Landbruksdepartementet for Sel herad, Opland fylke, 14 juni 1939 utferda føresegnar om vernskog.

Føresegnene som tek til å gjelda 1 juli 1939 ligg utlagde til ettersyn hjå lensmannen og ordføraren i heradet.

Brot mot føresegnene vert straffa.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet.

14 juni.

Med hjemmel i luftfartslovens kapitel 7 — om luftfart til og fra utlandet (jfr. kongelig resolusjon 22 april 1932, F. punkt 2) — har Forsvarsdepartementet fastsatt Oslo lufthavn, Fornebu (landflygeplass og sjøflygehavn) og Kristiansand lufthavn, Kjevik (landflygeplass og sjøflygehavn) som toll-landingsplasser fra 1 juni 1939 *).

Fra samme tid opphører Kjeller flygeplass og Oslo sjøflygehavn på Gressholmen å gjelde som toll-landingsplasser.

Skrivelse fra Justisdepartementet.

15 juni.

I medhold av lov nr. 3 av 10 juli 1936 om sivilt luftvern, jfr. kongelig resolusjon av 12 august 1937 bestemmer departementet at borgerne i den del av Bergen luftvernrets som omfatter Bergen by, Laksevåg tettbebygde strøk inntil Kringsjø samt tettbebyggelsen innen Fana bygningsdistrikt har å foreta loftsrydding overensstemmende med de forskrifter som fastsettes av politiet. Etter samme lovs § 3 vil det være straffbart å overtre de bestemmelser som i den anledning blir truffet. Bestemmelsen herom trer i kraft straks.

Skrivelse fra Sosialdepartementet.

15 juni.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 vedtak av Enebakk herredstyre, Akershus fylke, i møte 20 mai d. å. om forandring av

*) M. h. t. tidligere fastsettelse av toll-landingsplasser for luftfartøyer, se Lovtid. 1ste avd. 1938 s. 266.

15 juni. § 1 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 23 juni d. å. fra hvilken dag den eldre vedtekts § 1 opphører å gjelde.

Etter forandringen lyder § 1 så:

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal med nedennevnte unntak på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 7,30.

Nyttårsaften, påskeaften, pinseaften og julaften samt St. Hansaften lukkes kl. 15. 1 mai og 17 mai lukkes kl. 12.

B. På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

15 juni. **Skrivelse fra Sosialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer vedtak av Sokndal herredstyre, Rogaland fylke, i møter 18 desember 1936 og 2 mai 1939 om forandring av § 1 og ny § 4 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Den nåværende § 4 blir da § 5.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 1 juli d. å.

Etter forandringen lyder §§ 1 og 4 så:

§ 1.

A. Utsalgssteder for varer skal med de nedenfor angitte unntak på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8,30.

Påskeaften, pinseaften og nyttårsaften lukkes kl. 17, 17 mai kl. 11 og julaften kl. 16.

Fra og med 10 til og med 23 desember kan på hverdager holdes åpent til kl. 19.

B. På søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

§ 4. Under vårsildfisket i tiden frå og med 1 februar til og med 20 mars kan proviantering og leveranse til fiskefartøyer skje uten hinder av vedtekts bestemmelser.

15 juni. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Strømmen bygningskommunestyre, Akershus fylke, i møte 24 oktober 1938 vedtatte vedtekt til bygningslovens § 81.

Vedtekten lyder så:

I større bygninger kan bygningsrådet kreve en sann innredning av kjeller, at den etter bygningsrådets skjønn uten vesentlige omkostninger eller tidsspill kan innredes til splint- og gass-sikre dekningsrom for bygningens beboere.

Bjelkelagene over dekningsrom med birom skal konstru-

eres tilstrekkelig solide til å motstå trykket ved sammen- 15 juni.
styrtning av den overliggende bygning.

Bygningsrådet kan hvor det finnes påkrevd, stille ytterligere krav for sikring av de planlagte dekningsrom.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

15 juni.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes som gjeldende inntil videre den av Eidanger herredstyre, Telemark fylke, i møte 27 januar 1939 for Herøya og Bjørntvedt bygningsdistrikter vedtatte vedtekt til bygningslovens § 81.

Vedtekten lyder så:

I større bygninger kan bygningsrådet kreve en slik innredning av kjelleren at den etter bygningsrådets skjønn uten vesentlige omkostninger eller tidsspille kan innredes til splint- og gass-sikre dekningsrom for bygningens beboere.

Bjelkelaget over dekningsrommene med birom skal konstrueres tilstrekkelig solid til å motstå trykket ved sammenstyrtning av den overliggende bygning.

Bygningsrådet kan hvor det finnes påkrevd stille ytterligere krav for sikring av de planlagte dekningsrom.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

15 juni.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Narvik bystyre i møte 25 oktober 1938 vedtatte vedtekt til bygningslovens § 81.

Vedtekten lyder så:

I større bygninger kan bygningsrådet kreve en sånn innredning av kjelleren at den etter bygningsrådets skjønn uten vesentlige omkostninger eller tidsspille kan innredes til splint- og gass-sikre dekningsrom for bygningens beboere. Bjelkelaget over dekningsrommene med birom skal konstrueres tilstrekkelig solid til å motstå trykket ved sammenstyrtning av den overliggende bygning. Bygningsrådet kan hvor det finnes påkrevd stille ytterligere krav for sikring av de planlagte dekningsrom.

Lov om innløsning av jordavgifter, løs 16 juni.
landskyld, jordeboksrettigheter og beslek- Nr. 1.
tede avgifter m. v.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 5 juni 1939 sålydende:

Kapitel I. Innløsning av avgifter.

§ 1. Etter denne lovs bestemmelser skal følgende avgifter innløses med 16 ganger avgiftenes årsbeløp:

- 16 juni. 1. Jordeboksrettigheter.
Nr. 1. 2. Løs landskyld.
3. Jordavgift.
4. Prestetienden og annen geistlig utredsel.
5. Avgift av kirkekjør.
6. Andre stedsevarende grunnbyrder til
a) geistlige embeter og
b) stat og statsfond, kirkelige fond, kirker, offentlige stiftelser og legater når avgiftene enten er stiftet før 1 januar 1877 eller er yngre, men ikke overstiger kr. 20 årlig.
7. Jorddrottlige rettigheter av sivile og militære embetsgårder.
8. Kirkekontribusjoner.
9. Kornbidrag til Universitetet.
10. Andre med de under postene 1—9 beslektede avgifter etter Kongens nærmere bestemmelse.

§ 2. Innløsningssummer etter § 1 betales i penger og regnes ut på følgende måte:

- a. Er avgiften bestemt i penger, legges pengeytelsen for 1938 til grunn.
- b. Er avgiften bestemt i varer, men betalbar i penger etter kapiteltakst eller betalbar i varer som det er satt kapiteltakst for, legges den tiårilige kapiteltakst for 1938 til grunn.

Nevnte kapiteltakster for bygg og havre skal for samtlige bispedømmer være henholdsvis kr. 11 og kr. 8 pr. hektoliter.

Når det ikke er fastsatt tiårilige kapiteltakster, legges de ettårilige takster for 1938 til grunn.

- c. Er avgiften bestemt i varer som det ikke er satt kapiteltakst for, blir avgiftens stedlige pengeverdi for 1938 å legge til grunn. Oppnås ikke enighet mellom avgiftsberettiget og avgiftspliktig om avgiftens verdi, fastsettes denne av vedkommende stiftsdireksjon. Fastsettelsen kan prøves ved skjønn etter § 7.

§ 3. De avgiftsberettigede kan kreve innløsningssummene betalt 6 måneder etter denne lovs ikrafttreden.

Innløsningssummer som for den enkelte avgiftspliktige samlet overstiger kr. 20 kan betales i 10 like store årlige avdrag. 1ste termin kan innkreves 6 måneder etter lovens ikrafttreden.

Av innløsningssummer eller gjenstående deler av disse, betales 4% årlig rente regnet fra 1 januar 1940. For innløsningssummer som samlet ikke overstiger kr. 50 svares ikke renter dersom de erlegges innen 1 juli 1940. Oversittes denne

frist, erlegges 4 % årlig rente også av disse innløsningsbeløp 16 juni. fra 1 januar 1940.

Nr. 1.

Betales ikke avdrag eller renter i rett tid, forfaller hele den gjenstående del av innløsningssummen straks til betaling.

Etter anmodning av vedkommende avgiftsberettigede foretas innkreving av innløsningssummen etter denne lov av lensmannen mot 2 % godtgjørelse av det innkrevde beløp.

§ 4. Innløsningssummen for avgifter til geistlige embeter og bestillinger innbetales til Jordavgiftsfondet. Til dette fond innbetales også de ved lovens ikrafttreden eksisterende lokale grunnbyrdefond.

Jordavgiftsfondet forvaltes på samme måte som Opplysningsvesenets fond. Fondets nettoavkastning utbetales de geistlige embetsmenn som erstatning for innløste avgifter.

Innløsningssummen for avgifter til kirker innbetales til vedkommende kirkes fond. For øvrig innbetales innløsningssummene til vedkommende rettighetshaver.

§ 5. Hvor det er foretatt deling av avgiftspliktig bruk, skal innløsningssummen fordeles på de enkelte parseller i samme forhold som avgiftenes årsbeløp for 1939 har vært erlagt. Regresskrav mellom parselleierne innbyrdes berøres ikke av denne bestemmelse.

§ 6. I tillegg til innløsningssummen etter § 1 utbetales erstatning av statskassen beregnet etter 4 ganger avgiftens årsbeløp til følgende avgiftsberettigede:

1. Private.
2. Stamhus.
3. Stiftelser og legater.
4. Universitetet og katedralskoler.
5. Kirker.
6. Kommuner.
7. Jordavgiftsfondet.

Blir en avgiftsberettiget ved skjønn etter § 7 tilkjent erstatning utover innløsningssummen fra den avgiftspliktige, utres tillegget av statskassen.

Erstatning som skal betales av statskassen, dekkes i løpet av ti år ved årlige bevilgninger fra budsjettåret 1940—1941. De under 1—6 nevnte erstatningsberettigede tilstås 4 pst. årlig rente av tilkommende erstatningsbeløp fra lovens ikrafttreden til utbetaling finner sted.

§ 7. Avgiftspliktige og avgiftsberettigede som ikke finner seg tjent med innløsning av avgifter etter bestemmelsene i denne lov, kan kreve innløsningssummen fastsatt ved skjønn. Staten skal stevnes som motpart under skjønnet, unntagen når saken bare gjelder slik prøving som omhandlet i § 2, siste punktum.

16 juni. Begjæring om skjønn må være fremsatt innen 2 år fra
Nr. 1. lovens ikraftttreden. Gjelder skjønnet innløsning etter § 1 post 10, regnes fristen fra Kongens bestemmelse om innløsning. Retten kan gi oppreisning mot oversittelse av fristen.

Omkostninger ved skjønn etter denne paragraf påhviler saksøkeren, med mindre hans påstand helt eller i det vesentlige tas til følge av skjønnsretten. I siste tilfelle utres omkostningene av statskassen. Forlanger saksøkte overskjønn, men utfallet går ham imot, skal han bære utgiftene ved overskjønnet.

§ 8. Enhver avgiftsberettiget plikter å utstede erklæring til slettelse i grunnboken av avgiften som heftelse på vedkommende eiendom.

Sådan erklæring kan dog ikke forlanges før den avgiftspliktige har betalt all skyldig avgift som ikke er foreldet.

Er lovlig innløsningstilbud fremsatt og innløsningssummen deponert hos vedkommende lensmann (i byene politimesteren), kan den avgiftspliktige kreve fastslått ved kjennelse av herreds- eller byretten at avgiften er falt bort. Når kjennelsen tinglyses, kan avgiften slettes som heftelse på vedkommende eiendom.

Retten avgjør hvem som skal bære omkostningene ved saken.

§ 9. Krav på innløsningssum etter § 1 og erstatning etter § 6 og krav på renter av slike beløp foreldes 12 år etter lovens ikraftttreden. For krav på innløsningssum etter § 1 post 10 og erstatnings- og rentekrav i forbindelse med dette regnes fristen fra Kongens bestemmelse om innløsning.

Blir det krevd skjønn, stanser foreldelsens løp til saken er endelig avsluttet.

§ 10. Innløsningssummer med renter etter denne lov stilles like med skatter med hensyn til fortrinsrett, pantsikkerhet og inndrivelsesmåte.

Panteretten faller bort samtidig med fordringens foreldelse.

Kapitel II. Kornrenter.

§ 11. Innløsning av kornrente skjer ved innbetaling av den kapital som kornrenten er beregnet av, med mindre fordelaktigere innløsningsbetingelser for debitor er fastsatt ved kornrentens påheftelse.

§ 12. Kornrenter skal fra 1 januar 1940 omgjøres til pengerenter av skyldig kornrentekapital svarende til den rente som til enhver tid beregnes for utlån av offentlige fonds midler til private.

Rentens størrelse kan debitor kreve fastsatt ved rettslig 16 juni. skjønn etter bestemmelsene i § 7. Nr. 1.

§ 13. For kornrentegjeld med renter har det offentlige samme fortrins-, pante- og inndrivelsesrett som bestemt i § 10.

Kapitel III. Forskjellige bestemmelser.

§ 14. Den nedgang i inntekt som følger av innløsningsbestemmelser i denne lov, skal erstattes de før lovens ikrafttreden utnevnte eller ansatte geistlige embets- og tjenestemenn av statskassen dersom det er nødvendig for å sikre dem den lønn de tilkommer.

§ 15. Ved avdragsbetaling skal — når det på samme eiendom hviler flere avgifter — de avgiftsberettigedes krav på innløsningssummer dekkes i følgende rekkefølge: Private, stamhus, stiftelser og legater, Universitetet, katedralskoler, kirker, kommuner, Jordavgiftsfondet og statskassen.

§ 16. Kongen fastsetter nærmere bestemmelser om lovens gjennomføring.

§ 17. Følgende lovbestemmelser opheves:

Forordning av 5 februar 1685 om ulovlige Paalægs Afskaffelse i Norge, i visse Puncter tydeligere forklaret.

Forordning av 3 oktober 1685 om Landskyldtaxten i Norge.

Christian den 5tes Norske Lovs annen bok enogtyvende kapitel artikkel 17.

Christian den 5tes Norske Lovs tredje bok fjortende kapitel artikkel 12, 13, 15, 23 og 24.

Plakat av 28 januar 1735 angående Udredelse af Cathedraticum.

Reskript av 22 mars 1780 angående de Geistligheden og Beneficiarii tillagte Rettigheders Inddrivelse ved Utpantning.

§ 16, § 19 nr. 1—6, §§ 24, 31, 32 og 40 i lov angående det beneficerede Gods av 20 august 1821.

§ 7 i lov av 4 august 1827 angående forandringer i loven av 20 august 1821 om det beneficerede Gods.

Lov av 17 desember 1836 angående hvorledes der fremtidig skal forholdes med ledingen og endeel andre gamle Afgifter, som under Benævnelse af Jordebogsrettigheder nu udredes af forskjellige Eiendomme i Riget, forsaavidt disse Afgifter tilflyde Statscassen.

§§ 10 og 11 i lov av 25 august 1848 angående civile og militaire Embedsgaarde.

§§ 2, 22 og 23 i lov av 14 mai 1872 om en forandret Lønningsmaade for visse civile Embeder m. v.

16 juni. §§ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 og 11 samt § 26, 2net ledd i lov av
Nr. 1. 14 juli 1897 om geistlige embedsmenns og klokkeres lønning.

Lov nr. 3 av 14 juli 1897 om Indløsning og Fordeling af Jordafgift, løs Landskyld, Kornrente m. v.

Lov nr. 4 av 14 juli 1897 om Jordafgift af beneficeret eller andet offentlig Gods i Stavanger Amt.

Lov nr. 5 av 14 juli 1897 om Ophævelse af Konge- og Kirketiende samt om Dannelse af Kirkefond.

§§ 13 og 20 i lov nr. 1 av 3 august 1897 om Kirker og Kirkegaarde.

§ 51 nr. 3 og 4 i lov nr. 2 av 9 oktober 1905 om det kongelige Frederiks Universitet.

Lov nr. 7 av 3 juli 1914 om innløsning av jordeboksrettigheter i privat eie.

§ 18. Følgende endringer gjøres i andre lover:

1. I lov angående Anvendelsen af de ved Armee-Reductionen overtalligblevne Chefsgaarde av 14 august 1818 skal § 3 litera a lyde:

Forpaktningssavgiften bestemmes i penger og betales til Forsvarsdepartementet.

2. I lov angående det beneficerede Gods av 20 august 1821 skal § 36, tredje punktum lyde:

Den indkommende Forpagtningsavgift, der skal være ansat til Penge, tilfalder Oplysningsvæsenets Fond, forsaavidt det geistlige Embeder beneficerede Gods angaaer.

§ 19. Gjenstående årlige ytelser av avgifter som skal innløses etter bestemmelsene i denne lov stilles like med skatter med hensyn til fortrins-, pante- og inndrivelsesrett.

§ 20. Denne lov trer i kraft 1 juli 1939.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juni. Lov om midlertidig endring i § 37 i lov om
Nr. 2. alderstrygd av 16 juli 1936.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 5 juni 1939 sålydende:

I.

16 juni.

For budsjett-terminen 1939—40 endres regelen i lov om alderstrygd av 16 juli 1936 § 37 om fordelingen av utgiftene på statskassen og aldersfondet slik at $\frac{3}{8}$ av de i paragrafen nevnte utgifter skal utredes av statskassen og halvdelen av aldersfondet.

Nr. 2.

II.

Bestemmelsen trer i kraft 1 juli 1939.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om forandring i midlertidig lov om utførsel av vintersild. 16 juni.

Nr. 3.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 5 juni 1939 sålydende:

§ 7 i midlertidig lov av 1 februar 1936 om utførsel av vintersild skal heretter lyde slik:

§ 7. Denne lov gjelder til utgangen av 1940.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om forandringer i odelslovgivningen. 16 juni.

Nr. 4.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 10 juni 1939 sålydende:

Den løsningsfrist som er omhandlet i § 9 i loven om odels- og åsetesretten av 26 juni 1821, jfr. § 3 i loven av 28 september 1857, forlenges til 5 år, dog forlenges ikke fristen ut over 31 desember 1942, med mindre loven blir fornyet.

Denne lov kommer også til anvendelse i alle tilfelle hvor fristen løper ved lovens ikrafttreden.

16 juni. Lov av 30 juni 1932 om forandringer i odelslovgivningen
Nr. 4. oppheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juni. Lov om endring i sjømannsloven.

Nr. 5.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 10 juni 1939 sålydende:

I.

I sjømannsloven av 16 februar 1923 annet ledd, annet kapitel, skal avsnittsoverskriften 3. Hyren rettes til 3. Hyre og bidrag til hjemreise, og følgende bestemmelser skal lyde således:

§ 9 første ledd.

Skipsføreren har i sin stilling fullmakt til å ansette så vel styrmenn, maskinister og stuerter som det øvrige mannskap.

§ 12 annet ledd (nytt).

Blir oppsigelsesfrist avtalt, skal den være minst sju dager. Den må ikke være kortere for rederen enn for sjømannen.

§ 13. Hvis ikke annet er avtalt om tjenesteforholdets varighet, kan avtalen fra hver av sidene sies opp med en frist av en måned for styrmenn, maskinister og stuerter og sju dager for det øvrige mannskap til fretredelse i enhver havn som skipet anløper for å losse eller laste. Er sjømannen norsk og forhyrt her i riket, kan dog avtalen fra hver av sidene bare oppsies til fratredelse i norsk losse- eller lastehavn.

§ 14. Når en sjømann som er forhyrt for bestemt tid eller reise, blir stående i tjenesten etter at tiden er utløpet eller reisen endt, uten at ny avtale treffes, kan tjenesteforholdet fra hver av sidene oppsies med samme varsel som i § 13 bestemt til fratredelse i enhver havn som skipet anløper for å losse eller laste.

§ 15. Uten hensyn til hva der er avtalt om tjenesteforholdets varighet eller bestemt i § 13 om norsk fratredelseshavn, kan en sjømann som etter siste påmønstring har vært

i tjenesten ombord i et og et halvt år, forlange avskjed i 16 juni. enhver havn skipet anløper for å losse eller laste etter opp- Nr. 5.
sigelse med sånt varsel som i § 13 bestemt.

§ 18 annet og tredje ledd.

Hyren løper til og med den dag tjenesten opphører, eller, når avmønstring skal foretas, til og med avmønstringsdagen. Er en sjømann arbeidsudyktig på grunn av sykdom eller skade, løper hyren videre så lenge arbeidsudyktigheten varer, dog ikke i lengre tid enn to måneder for styrmenn, maskinister og stuerter og en måned for det øvrige mannskap.

Hyre betales ikke for den tid en sjømann er arbeidsudyktig på grunn av sykdom eller skade som er pådratt ved egen skyld eller fortiet ved forhyringen, eller for den tid han ulovlig unndrar seg fra tjenesten.

§ 25. Viser det seg ved avregningen at en sjømann har fått utbetalt mer i forskudd enn han har krav på, kan allikevel ingen tilbakebetaling kreves hvis sjømannens tjeneste er opphørt av noen av de grunner som er nevnt i §§ 24, 32, 34 eller 38—41.

§ 25 a (ny).

Vil en norsk sjømann som fratrer i utlandet, reise til sitt hjemsted her i riket, skal staten og rederen bidra hver med en tredjedel til utgiftene ved reisen med underhold, såfremt sjømannen har vært i rederens tjeneste uten avbrytelse i to år og ikke har hatt adgang til å fratre i norsk havn i løpet av det siste år. Fratrer han utenfor Europa i en havn som ikke ligger ved Middelhavet eller Svartehavet eller på østkysten av Amerikas forente stater eller Canada, må han dog ha vært i tjenesten i tre år. Sjømannen er pliktig til å fortsette i tjenesten i inntil tre måneder, hvis det kan påregnes at skipet innen den tid kommer til en havn hvorfra det er vesentlig billigere eller lettere å sende ham hjem. Vil en sjømann som selv sier opp eller krever avskjed, ha bidrag til hjemreise, må han framsette begjæringen samtidig. Styrmenn, maskinister og stuerter kan ikke kreve reisebidrag.

Det påligger konsulen, eller skipsføreren hvis det ikke er konsul på stedet, å sørge for hjemsendelsen. Sjømannen skal på forhånd innbetale den del av utgiftene som antas å falle på ham. Sørger konsulen for hjemsendelsen, skal skipsføreren på forlangende stille sikkerhet for rederens andel. Kan det skaffes sjømannen hyre på et skip som er bestemt til Norge, eller til en havn hvorfra det faller bekvemt å sende ham hjem, er han pliktig til å overta stillingen hvis den ikke er av lavere

16 juni. grad eller dårligere lønt enn den han hadde. Nærmert for-
Nr. 5. skrifter kan utferdiges av Kongen.

§ 28. Utgiftene ved sykepleien bæres av rederen, så lenge tjenesteforholdet består.

Er en sjømann ved fratredelsen syk eller skadet, har han også etter tjenesteforholdets opphør rett til sykepleie for rederens regning, dog ikke ut over 6 uker — eller hvis han er norsk og forpleies utenfor riket, ikke ut over 12 uker — fra avmønstringen. Blir han ikke avmønstrert, regnes fristen fra den dag skipet avgår. Blir en norsk sjømann etterlatt i utlandet, har han dessuten krav på fri reise med underhold til sitt hjemsted her i riket. Kan der skaffes ham hyre på et skip som er bestemt til Norge eller til en havn hvorfra det faller bekvemt å sende ham hjem, og hans helbredstilstand ikke er til hinder, er han pliktig til å overta stillingen, hvis den ikke er av lavere grad eller dårligere lønt enn den han hadde.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld eller fortiet ved forhyringen, må sjømannen selv betale utgiftene ved sykepleien, både før og etter fratredelsen, og han har da heller ikke krav på fri hjemreise. Rederens utlegg kan avkortes i hyren.

Avmønstrer en sjømann, som lider av tuberkulose i smittsom form, overtar statskassen de utgifter til sykepleie og hjemsendelse, som etter annet ledd skulle påhvile rederen.

Lider en norsk sjømann av kjønnssykdom i smittsomt stadium, og han avmønstrer i utlandet, skal utgiftene ved sykepleien etter fratredelsen utres av statskassen inntil utløpet av den i annet ledd nevnte frist. Har han hjemsted i Norge, kan han av hensyn til behandlingen sendes til norsk havn for statskassens regning.

§ 31. Når en skipsfører i utlandet etterlater en syk eller skadet sjømann til konsulens forsorg, plikter han på forlangende å stille sikkerhet for de utgifter som etter §§ 28 og 30 påhviler rederen. Hyrebeløp som tilkommer sjømannen, overgis til konsulen, og sjømannen kan ikke rå over dem uten konsulens samtykke så lenge han er under dennes forsorg.

Har en skipsfører, fordi bistand av norsk konsul ikke har kunnet erholdes, vært nødt til etter tjenesteforholdets opphør å gjøre utlegg for en norsk sjømann til sykepleie eller begravelse som ikke etter norsk lov påhviler rederen, Rikstrygdeverket eller en trygdekasse, kan rederen kreve erstatning av statskassen.

Nærmere forskrifter om sykepleie, hjemsendelse og begravelse for statskassens regning kan utferdiges av Kongen.

§ 32. Er en sjømann som følge av sykdom eller skade i 16 juni. lengre tid forhindret fra å utføre sitt arbeid, eller lider han Nr. 5. av en sykdom som medfører fare for de ombordværende, kan skipsføreren avskjedige ham med rett til hyre etter reglene i § 18, annet ledd, jfr. tredje ledd.

§ 33 siste ledd.

Sjømannen har ikke krav på hyre for lengere tid enn han har gjort tjeneste. Er han avskjediget etter punkt 2, og viser det seg at han er uten skyld, kan han dog i sykdomstilfelle kreve hyre etter reglene i § 18 annet ledd, jfr. tredje ledd. Er han avskjediget etter punkt 3, 4 eller 5, kan han ikke kreve bidrag til hjemreise etter § 25 a.

§ 34. Blir en sjømann avskjediget før tjenestetidens utløp uten hjemmel i § 32 eller § 33, har han krav på hyre for to måneder etter fratredeisen hvis han er styrmann, maskinist eller stuert, eller for én måned hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten fri reise med underhold til avtalt fratredeleseshavn eller til norsk havn, hvis bestemmelsen i § 13 om norsk fratredeleseshavn kommer til anvendelse.

§ 35. Godtgjør en sjømann at han kan få skip å føre, eller at han kan få plass som styrmann eller maskinist eller annen stilling av høyere grad enn den han har, eller at det etter forhyringen er inntruffet andre omstendigheter som gjør det til en velferdssak for ham å kunne fratre, kan han kreve avskjed med hyre til fratredeisen, når han uten øket utgift for rederen stiller en dugelig og ordentlig mann i sitt sted.

§ 37 annet ledd.

En sjømann som fratrer på grunn av forandring av reisen, har krav på hyre for én måned etter fratredeisen hvis han er styrmann, maskinist eller stuert, eller for en halv måned hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten fri reise med underhold til forhyringsstedet, hvis han fratrer før reisen er påbegynt, men ellers til det vedtatte avmønstringssted.

§ 41 tredje ledd.

Ophører en norsk sjømanns tjeneste som følge av forliset, har han krav på fri reise med underhold til sitt hjemsted her i riket for statens regning etter nærmere forskrifter som utferdiges av Kongen. Sjømannen er dog pliktig til å ta tjeneste på et annet skip etter reglene i § 28 annet ledd.

§ 41 a. Er en norsk sjømanns ombordværende eiendeler gått tapt ved skipets forlis eller som følge av sjørøveri eller brann eller annet havari som rammer skipet, plikter rederen å betale erstatning etter alminnelige regler som Kongen gir.

16 juni. § 42. Kongen kan under forutsetning av gjensidighet helt
 Nr. 5. eller delvis utvide de bestemmelser til fordel for norske sjø-
 menn som inneholdes i §§ 28, 41 og 41 a til også å gjelde sjø-
 menn som har statsborgerrett i en annen stat.

§ 48 a (ny).

Stuerten påligger det særlig å føre tilsyn med provianten og å sørge for tilberedningen og serveringen av kosten og for renholdet av de rom som skipsføreren bestemmer.

§ 64 første ledd.

Før straff pålegges, skal skipsføreren holde forhør i over-
 vær av to bisittere, som han utvelger blant de mest erfarne
 av mannskapet. Så vidt mulig skal en av dem være styrmann,
 maskinist eller stuert og den annen tilhøre det underordnede
 mannskap eller, om den som skal forhøres selv er styrmann,
 maskinist eller stuert, begge høre til befalet.

§ 72 første ledd.

På sjømenn som tas med i henhold til sjøfartslovens § 34,
 får de i § 71 første ledd nevnte bestemmelser tilsvarende an-
 vendelse.

II.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 skal § 34 lyde således:

Norske sjøfolk hvis hjemsendelse det påligger konsulen
 å sørge for, eller som har krav på bidrag til hjemreise etter
 sjømannslovens § 25 a, er skipsføreren pliktig til å ta med til
 bestemmelsesstedet eller en havn som skipet anløper under
 reisen, dog kun i sånt antall og mot sånn betaling som Kongen
 fastsetter. Uten godtgjørelse plikter han å ta med norske sjø-
 folks askeurner og etterlatte personlige eiendeler når det ikke
 volder ulempe.

Under forutsetning av gjensidighet kan Kongen utvide
 disse bestemmelser til også å gjelde utenlandske sjøfolk, deres
 askeurner og eiendeler.

III.

Denne lov trer i kraft 1 oktober 1939.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar
 og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om husleie.

16 juni.
Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 10 juni 1939 sålydende:

Kap. 1. Almindelige bestemmelser.

§ 1. Lovens stedlige område.

Denne lov gjelder for hele riket. Reglene i kapitel 7 får dog bare anvendelse i Oslo kommune og i Aker kommune og for øvrig i de kommuner der de blir innført i medhold av § 41, 1.

§ 2. Lovens saklige område.

Loven får anvendelse på ethvert leieforhold, herunder fremleie, som angår:

1. bolig med eller uten tilleggsydelse som møbler og annet inventar, opvarming, elektrisk strøm og lignende, men ikke leieavtaler som innbefatter kost med minst 2 måltider daglig,
2. forretningslokaler (butikker, kontorer, lager, verksteder, garasjer, restauranter, kaféer o. lign.) med eller uten tilliggende beboelsesrum,
3. hoteller og andre herberger, men ikke utleie av enkelte rum i disse.

§ 3. Arbeid som vederlag for leien.

Loven får også anvendelse i leieforhold der leieren helt eller delvis skal svare leien ved arbeid for utleieren.

§ 4. Fravikelighet.

Lovens regler kan fravikes ved avtale, med mindre det uttrykkelig er sagt i loven eller i vedtekt utferdiget i medhold av lovens § 41, at regelen er ufravikelig.

§ 5. Skriftlige leieavtaler.

Leieavtale skal opprettes skriftlig hvis en av partene krever det. Blir det til leieavtalen brukt blankett som er trykt eller fremstilt på annen mekanisk måte, skal det klart fremgå av denne om leieren får færre rettigheter eller flere plikter enn det følger av loven eller av kommunal vedtekt etter § 41. Det må i så fall uttrykkelig nevnes hvilke bestemmelser i avtalen i så måte avviker fra reglene i loven eller i vedtekten. Er dette ikke gjort, blir bestemmelsen ikke bindende for leieren, som for så vidt kan holde sig til loven eller vedtekten.

16 juni. Skal den ene av partene efter loven eller leieavtalen inn-
Nr. 6. hente den annen parts samtykke, kan han kreve å få svaret skriftlig stadfestet.

Departementet kan utferdige trykte blanketter til normalkontrakter og kan i tilfelle fastsette at andre blanketter ikke må brukes. Blir annen blankett brukt i strid med departementets bestemmelse, er leieavtalen ikke bindende for leieren i den utstrekning den fører med sig større plikter eller færre rettigheter enn efter departementets normalkontrakt, som leieren i så fall kan holde sig til.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale.

§ 6. Fullmektig for utleieren.

Har utleieren hverken bolig eller kontor i den kommune som vedkommende leilighet eller rum ligger i, skal han opgi en fullmektig med bolig eller kontor i kommunen, som leieren kan vende sig til om leieforholdet. En utleier kan alltid opgi en fullmektig med bolig eller kontor i kommunen som leieren i så fall har å henvende sig til om leieforholdet.

§ 7. Opsigelse av leieforhold.

Er leieavtale ikke inngått for en viss tid, kan hver av partene si op leieforholdet med avtalt eller lovlig varsel, jfr. § 8. Opsigelse av leier skal være skriftlig.

§ 8. Opsigelsesfrister.

Leieforholdet kan bringes til ophør på de flyttedager som er nevnt i § 9 etter opsigelse:

1. for beboelsesleiligheter på inntil to rum med eller uten kjøkken med minst én måneds varsel. Samme opsigelsesfrist gjelder for garasjer og boder,
2. for enkelt beboelsesrum med minst fjorten dagers varsel,
3. for leieforhold der leien er avtalt pr. dag med minst én dags varsel,
4. for alle andre leieforhold med minst fire måneders varsel.
5. Når nedrivning eller ombygning av eiendom fører med sig at utleiet leilighet eller rum må fravikes, skal opsigelse i et hvert tilfelle skje med minst fire måneders varsel.

§ 9. Almindelige flyttedager.

De almindelige flyttedager er:

1. i leieforhold om beboelsesleiligheter på inntil to rum med eller uten kjøkken, samt i de øvrige i § 8, 1 omhandlede leieforhold, den første dag i hver kalendermåned,
2. i leieforhold om enkelt beboelsesrum den 1 og 15 i hver kalendermåned,

3. i alle andre leieforhold den 1 mars, 1 juni, 1 september og 16 juni.
1 desember.

Nr. 6.

Hvis flyttedagen faller på en søn- eller helgedag, eller dagen før en søn- eller helgedag eller på den 1 eller 17 mai, er den almindelige flyttedag den næst påfølgende virkedag.

På flyttedag skal leieren ha fraveket de leide rum senest kl. 13.

Reglene i første og tredje ledd i denne paragraf gjelder ikke ved utleie av møblert enkeltrum til enslige personer og heller ikke i leieforhold der leien er avtalt pr. dag.

§ 10. *Leieavtale for en viss tid.*

Er leieavtale inngått for en viss tid og er denne utløpet uten at utleieren senest én måned derefter skriftlig har oppfordret leieren til å flytte, kan utleieren bare si op forholdet efter de regler som er fastsatt i § 8 og § 9. Disse regler skal også gjelde hvis opsigelse ikke kan gis før en viss frist er omme og varslets lengde ikke er avtalt.

Undlater leieren å flytte innen én måned efter utløpet av de leieavtaler som er nevnt i første punktum av første ledd, kan utleieren kreve at forholdet skal fortsette inntil leieren bringer dette til ophør efter de regler som er fastsatt i § 8 og § 9.

§ 11. *Tid og sted for betaling av leien.*

Når ikke annet er avtalt, kan utleieren kreve at leien blir betalt forskuddsvis for én måned. Forskudd kan ikke avtales for lengere tid enn tre måneder, men for inntil ett år, når det gjelder særskilt betaling for opvarming og varmt vann. Blir det i forbindelse med leieavtalen foretatt større innrednings- eller moderniseringsarbeider eller hovedoppussingsarbeider for utleierens regning, kan forskudd avtales for en tid av inntil to år mot at utleieren forrenter forskuddet med minst 4 % pr. år. For leiligheter på inntil tre værelser med eller uten kjøkken kan dog forskudd bare avtales for inntil ett år.

Er leien avtalt for kortere tid enn én måned, kan utleieren kreve den betalt før begynnelsen av den tid som leien er avtalt for.

Forfaller leien på en søn- eller helgedag eller på den 1 eller 17 mai, blir forfallsdagen utsatt til den påfølgende virkedag.

Har utleieren anvist et sted for betaling av leien, skal den betales der; ellers på utleierens bopel. Leieren har rett til å sende leien gjennom postverket. Leien anses betalt den dag leien innleveres til postverket.

Utleieren kan heve leieavtalen uten forutgående varsel først hvis leien ikke er betalt innen 14 dager efterat skriftlig

16 juni. påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag. Denne frist
Nr. 6. gjelder ikke for forretningslokaler som blir leid bort pr. dag, enkelt beboelsesrum, helt møblert leilighet eller del av slik leilighet.

Reglene i annet, tredje og fjerde punktum i første ledd, i annet og tredje punktum i fjerde ledd og i første punktum i femte ledd kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 12. *Levering av varme og varmt vann.*

Er det avtalt at leieren skal bidra særskilt til omkostningene ved oppvarming og varmt vann, kan leieren kreve at utleieren hvert år legger frem regnskap over den del av leien som er gått med til dette og hvorledes utgiftene blir fordelt på eiendommens leiligheter og rum.

Denne regel kan ikke fravikes ved avtale.

Kap. 2. Utleierens plikter.

§ 13. *Overlevering av utleid leilighet eller rum.*

Utleieren skal til avtalt tid stille utleid leilighet eller rum til leierens rådighet i ordentlig stand, rengjort, med hele ruter og brukelige låser med nøkler til alle utvendige dører.

Likeså skal kloakk-, vann-, gass-, varme- og elektriske ledninger til lampepunkter og stikk-kontakter samt komfyrer, ovner og kaminer være i ordentlig stand ved overleveringen.

Reglene i første og annet ledd gjelder ikke for så vidt eierens adgang til å utbedre, påbygge og modernisere eiendommen er begrenset ved reguleringsvedtak eller annet offentlig pålegg. De gjelder heller ikke ved utleie av forretningslokaler, hoteller og andre herberger eller ved midlertidig utleie av eiendommer som en offentlig institusjon, en kommune, bank eller sparebank har overtatt på grunn av at eieren har misligholdt sine forpliktelser.

For beboelsesleiligheter eller -rum hvor leieavtalen for et tidsrum av minst 10 år sikrer leieren en uopsigelig leierett så lenge han oppfyller sine plikter etter leieavtalen, gjelder reglene i første og annet ledd bare ved første gangs utleie.

Er leiligheten, rummet eller gården befengt med veggelus, skal utleieren varsle leieren for så vidt kan han ha kunnskap om dette. Undlater han å varsle, enda han har eller burde ha slik kunnskap, plikter han å erstatte leier som ikke kjente til forholdet, den skade som er voldt ved dette.

Leieavtalen faller bort dersom utleid leilighet eller rum blir ødelagt ved brand eller annen hendelig begivenhet før tiltrædelse etter avtalen skulde skje.

Reglene i femte ledd kan ikke fravikes ved avtale.

§ 14. *Mangler ved utleid leilighet eller rum.*

16 juni.

Nr. 6.

Er utleid leilighet eller rum ved leieforholdets begynnelse ikke i den stand som leieren kan kreve etter avtale eller etter reglene i § 13, må han melde dette til utleieren og kreve mangelen rettet, om han vil gjøre den gjeldende.

Enhver klage over at leilighet eller rum ved overtagelsen ikke var i lovlig og kontraktmessig stand, må være fremsatt overfor utleieren innen 14 dager etter overtagelsen og det som kreves rettet må opgis. Ellers regnes forholdet for godtatt. Dette gjelder ikke hvis utleieren har handlet svikaktig, eller det på grunn av mangelen er helsefarlig å opholde sig i leiligheten eller rummet. I disse tilfelle må klage fremsettes innen 14 dager etterat leieren er blitt vitende om forholdet.

Tilsvarende regler gjelder for mangler som ikke ved overtagelsen kunde eller burde vært opdaget ved almindelig eftersyn. Klage over slike mangler må fremsettes innen 14 dager etterat mangelen er eller burde vært opdaget av leieren.

Når utleieren krever det, plikter leieren å påvise manglene. Utleieren skal utbedre manglene uten ugrunnet opphold. Etterkommer utleieren ikke leierens krav eller kan mangelen ikke avhjelpes innen rimelig tid, kan leieren heve leieavtalen, med mindre mangelen må regnes for uvesentlig. Men leieren kan alltid heve avtalen hvis utleieren har handlet svikaktig.

Savner utleid leilighet eller rum ved overtagelsen egenskaper som må anses tilsikret ved avtalens inngåelse, eller er mangelen senere forårsaket av utleieren ved forsømmelse, eller har utleieren handlet svikaktig, kan leieren kreve skadeserstatning. Men erstatning kan ikke kreves hvis utleieren godtgjør at det på grunn av omstendigheter som ikke kan tilregnes ham, har vært umulig å overlevere leiligheten eller rummet med de tilsikrede egenskaper.

Når det gjelder nye og nyinnredede leiligheter og rum, inntreter utleierens plikt til å utbedre uvesentlige mangler først når det av håndverksmessige hensyn ikke er nødvendig å utsette utbedringen lenger.

For den tid utleid leilighet eller rum lider av en mangel som ikke må anses uvesentlig, kan leieren kreve forholdsmessig avslag i leien.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 15. *Tidligere innehavers undlatelse av å fraflytte utleid leilighet eller rum.*

Er utleid leilighet eller rum ikke i rette tid fraflyttet av den tidligere innehaver, har leieren rett til forholdsmessig av-

16 juni. korting i leien for den tid leiligheten eller rummet helt eller
 Nr. 6. delvis er unddratt hans rådighet. Blir hindringen ikke fjernet uten unødig opphold og senest innen 14 dager etterat utleieren er underrettet, kan leieren heve leieavtalen. Han kan dessuten kreve skadeserstatning, med mindre utleieren godtgjør at han er uten skyld i forsinkelsen.

Reglene i første ledd kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 16. *Frister for heving av leieavtale.*

Leierens rett til å heve leieavtalen i de tilfelle som er nevnt i § 14 og § 15 faller bort, dersom han ikke har gjort bruk av retten innen rimelig tid. Leieren kan ikke heve leieavtalen etterat mangelen er avhjulpet eller hindringen fjernet.

§ 17. *Rettslige hindringer for at leieren kan utøve sin bruksrett.*

Hvis bruken av utleid leilighet eller rum strider mot lov eller lovlig utferdiget forskrift eller mot servitutter eller andre rettigheter over eiendommen som er til hinder for at bruken blir utøvd, kan leieren heve leieavtalen eller kreve forholdsmessig avslag i leien samt skadeserstatning.

Blir bruken hindret ved lov eller lovlig utferdiget forskrift, kan skadeserstatning bare kreves dersom utleieren da avtalen blev inngått, kjente eller burde ha kjent til forholdet eller han selv er skyld i at en slik hindring senere er inntrådt.

Er bruken bare uvesentlig innskrenket ved hindringen, kan leieren ikke heve leieavtalen med mindre utleieren har utvist svik.

Den rett leieren har til å gjøre hindringen gjeldende, faller bort såfremt leieren da leieavtalen blev inngått, kjente til at bruken vilde være rettsstridig, eller såfremt det kan tilregnes ham som uaktsomhet at han ikke kjente til dette. Det samme gjelder såfremt hindringen ikke har medført innskrenkning i leierens bruksrett og utleieren efter opfordring bringer forholdet i orden uten unødig opphold.

Har leieren ikke påberopt hindringen innen 14 dager etterat han har fått kunnskap om den, kan han ikke senere gjøre mangelen gjeldende, med mindre utleieren har handlet svikaktig.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 18. *Utleierens vedlikeholdsplikt m. v.*

Det påhviler utleieren å sørge for at helt eller delvis utleid bygning til enhver tid er i ordentlig stand. Utleieren skal

forsvarlig vedlikeholde utleid leilighet eller rum med dertil 16 juni. hørende ledninger og innretninger for avløp og forsyning med vann, gass, varme og elektrisk strøm til lampepunkter og stikk-kontakter (jfr. dog § 19). Fornyelse av tapet, maling og annen istandsettelse eller oppussing som følge av forringelse ved slit og elde skal utleieren foreta så ofte det sedvanemessig er påkrevd under hensyn til eiendommens, leilighetens eller rummets beskaffenhet. Nr. 6.

Reglene i første ledd gjelder ikke ved midlertidig utleie av eiendommer som en offentlig institusjon, en kommune, bank eller sparebank har overtatt på grunn av at eieren har misligholdt sine forpliktelser. Reglene i annet og tredje punktum i første ledd gjelder ikke ved utleie av forretningslokaler, hoteller og andre herberger og heller ikke ved utleie av beboelsesleiligheter eller -rum, når leieavtalen for et tidsrum av minst 10 år sikrer leieren en uopsigelig leierett så lenge han oppfyller sine plikter etter leieavtalen.

Hvis utleieren ikke etter krav og påvising fra leieren uten ugrunnet opphold utbedrer de mangler som er opstått i leietiden, således som han plikter etter leieavtalen eller etter reglene i første ledd, skal forskriftene i § 14, fjerde og syvende ledd og i tilfelle i § 40 gjelde på tilsvarende måte. Undlater utleieren å oppfylle sin vedlikeholdsplikt etter leieavtalen eller etter reglene i første ledd, kan leieren kreve skadeserstatning, medmindre utleieren godtgjør at det ikke har vært mulig å oppfylle denne plikt på grunn av omstendigheter som ikke kan tilregnes ham.

Ethvert reparasjons- eller installasjonsarbeid som utleieren har satt i verk (jfr. §§ 26 og 27), skal utføres så raskt som råd er og med minst mulig ulempe for leieren.

Blir leiligheten eller rummet ødelagt ved brand eller annen hendelig begivenhet i leietiden, faller leieavtalen bort.

Utleieren plikter å sørge for tilstrekkelig belysning av portrum, kjellere, trapper, ganger og loft. Han plikter også å sørge for forsvarlig renhold av port- og gårdsrum samt av felles lofts- og kjellerrum.

Likeså påhviler det utleieren å påse at ro og orden blir overholdt i eiendommen.

Reglene i tredje og fjerde ledd kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

Kap. 3. Leierens plikter.

§ 19. Leierens vedlikeholdsplikt.

Leieren skal på egen bekostning innenfor leiligheten eller rummet vedlikeholde låser, nøkler, ruter, gasskraner, vannkraner, servanter, vannklosettskåler, gass- og elektriske bade-

16 juni. ovner, elektriske kontakter og sikringer samt foreta opstakning
Nr. 6. av avløpsrør til eget vannlås. Likeså påligger det leieren å vedlikeholde ledninger og innretninger som han har anbragt og utrede utgiftene med ovnsfeiling.

Opstår det i leietiden mangler som det påligger utleieren å avhjelpe og kan utbedringen av disse ikke utstå uten å utsette eiendommen eller leierens gods for åpenbar skade, plikter leieren å søke skaden avverget, om nødvendig uten forutgående varsel til utleieren. Leieren kan kreve sitt utlegg tilbakebetalt, i tilfelle efter reglene i § 40.

§ 20. *Leierens behandling av leid leilighet eller rum.*

Leieren skal behandle leid leilighet eller rum så vel som eiendommen for øvrig med tilbørlig aktsomhet. Han plikter å erstatte all skade som skyldes ham selv, hans husstand, fremleietagere eller andre personer som han har gitt adgang til leiligheten eller uten skjellig grunn til eiendommen for øvrig. Den erstatningsplikt leieren har, omfatter også enhver utgift som følger med utrydding av veggelus, når leieren er skyld i at utøiet er ført inn i huset.

Ved innflytting skal leieren på forlangende fremvise betryggende erklæring for at hans møbler og annet medbragt gods ikke er befengt med veggelus, i fall det på stedet er høve til å skaffe slik erklæring. Denne forskrift gjelder på tilsvarende måte om leieren senere fører inn eller tillater ført inn i leiligheten ting som efter sin art kan være befengt med slikt utøi.

§ 21. *Leierens meldeplikt.*

Leieren plikter straks å melde til utleieren enhver skade på leiligheten eller rummet, som må utbedres uten opphold. Annen skade eller mangel, så vel som opdagelse av veggelus og annet utøi, skal han melde uten unødig forsinkelse. Forsømmer leieren pliktig melding taper han sitt mulige erstatningskrav og er ansvarlig for all skade som kommer av forsømmelsen.

I fremleieforhold plikter fremleietager å melde skade eller mangel både til fremleieren og til huseieren.

§ 22. *Leierens ansvar for overholdelse av ordensregler.*

Leieren plikter å følge vanlige ordensregler som utleieren fastsetter til sikring av god husorden og forsvarlig behandling av eiendommen. Han er også ansvarlig for at slike ordensregler blir overholdt av hans husstand og andre i § 20 nevnte personer.

§ 23. *Forandringer i leid leilighet eller rum m. v.*

16 juni.

Nr. 6.

Leieren må ikke uten utleierens samtykke sette op radio-antenne på eiendommen eller foreta forandringer i leid leilighet eller rum så som anbringelse av fast gulvbelegg, fjernelse, flytting eller ombytting av ovner, komfyrer, dører eller lignende.

Hvis utleieren uten rimelig grunn nekter samtykke til opsetning av antenne eller tilkobling til fellesantenne eller til en påkrevd forandring av den art som nevnt i første ledd, kan bygningsrådet efter klage fra leieren tillate forandringen satt i verk. Forsåvidt bygningsråd ikke er opprettet, går klagen til forliksrådet.

Reglene i annet ledd kan ikke fravikes ved avtale.

§ 24. *Leierens bruk av leid leilighet eller rum. Fremleie.*

Uten utleierens samtykke må leieren ikke bruke leid leilighet eller rum på annen måte enn fastsatt eller forutsatt i avtalen.

Heller ikke må fremleie finne sted uten utleierens samtykke. Som fremleie regnes det ikke at leieren tar op i sin husstand sine egne eller ektefellens slektninger i rett opstigende linje, barn, svigerbarn, barnebarn eller søsken. Slik optagelse av familiemedlemmer kan nektes av huseieren eller av utleieren såfremt helserådet finner at leiligheten er eller blir overbefolket. Bortsett fra slektninger i rett opstigende linje må nye familier — ektefeller med eller uten barn — ikke tas inn uten som midlertidig opphold.

Regelen i annet punktum av annet ledd kan ikke fravikes ved avtale.

§ 25. *Utleierens adgang til leilighet eller rum.*

Når forholdene krever at utleieren eller noen på hans vegne får eller skaffer sig adgang til leid leilighet eller rum, må leieren finne sig i dette.

Skal leiligheten eller rummet fraflyttes efter opsigelse eller av annen grunn, er leieren pliktig til å gi leiesøkende adgang til besiktelse. Er det ikke sagt i leieavtalen eller senere avtalt når forevisning kan finne sted, kan leieren fastsette tiden, men slik at denne ikke må være ubekvem for leiesøkende og den må være minst én time hver virkedag.

Er ikke leieren til stede og heller ikke noen som hører til hans husstand eller er ansatt hos ham, kan forevisning for leiesøkende uten samtykke av leieren ikke finne sted, med mindre utleieren selv er med eller en som han har gitt fullmakt til det.

16 juni.
Nr. 6.

§ 26. *Utleierens rett til å foreta reparasjoner m. v.*

Leieren må finne sig i at utleieren:

1. lar foreta vanlige reparasjons- og oppussingsarbeider, med mindre det med skjellig grunn kan kreves at arbeidene utstår til leieforholdet er slutt,
2. med minst to ukers varsel lar ledninger for elektrisk strøm, gass, vann, varme og avløp (herunder ikke avfallssjakter) føre gjennom leiligheten eller rummet,
3. rår over de kjeller- og loftsrum som trenges til å legge inn varmeanlegg. Men leieren kan i dette tilfelle kreve anvist andre rum som er anvendelige til den forutsatte bruk, for så vidt det også etterat varmeanlegg er innlagt er behov for det.

§ 27. *Utleierens rett til å foreta forandringer og nyinnredninger.*

Vil utleieren i eiendommen eller i utleid leilighet eller rum foreta forandringer eller nyinnredninger som ikke går inn under reglene i § 26 og ikke kan utføres uten at de volder leieren vesentlige ulemper, forringer bruksverdien eller medfører leieforhøielse, kan arbeidet ikke settes i verk før leieren er varslet med slik frist, at han kan si op leieforholdet med det varsel som gjelder for dette og flytte fra leiligheten eller rummet innen arbeidet blir påbegynt.

Hvis leieren av leilighet eller rum som er leid for lengere tid enn ett år, setter sig imot at det blir utført forandringer eller nyinnredninger av den art som er nevnt i første ledd, kan utleieren ved klage til bygningsrådet søke samtykke av rådet til å sette arbeidet i verk før leieforholdet er slutt. Er bygningsråd ikke opprettet, går klagen til forliksrådet. Finner rådet at leieren ikke har grunn nok til å sette sig imot arbeidet, kan rådet gi sitt samtykke, i tilfelle på nærmere vilkår som rådet setter, og uten at den avtalte leie kan forhøies.

Reglene i første ledd kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

Kap. 4. Særlige forskrifter om forretningslokaler, hoteller og andre herberger.

§ 28. *Skilter m. v.*

En leier har i forhold til utleieren rett til å sette op skilter og markiser på murer, dører og vinduer, og lignende, slik som sedvanlig efter virksomhetens og eiendommens art og karakter. Utseendet og plaseringen av disse ting skal godkjennes av huseieren. Nekter huseieren å godkjenne opsettningen, kan leieren klage til bygningsrådet eller, forsåvidt byg-

ningsråd ikke er opprettet, til forliksrådet. Finner rådet at nek- 16 juni.
telsen savner rimelig grunn, kan det vedta å godkjenne opset- Nr. 6.
tingen med bindende virkning for eieren.

Lysreklame, uthengsskap, automat og lignende må ikke settes op uten huseierens samtykke.

Tredje punktum i første ledd kan ikke fravikes ved avtale.

§ 29. *Utbedring av leide lokaler m. v.*

Utbedring som av hensyn til leierens virksomhet blir påbudt av helseråd, brandstyre, arbeidstilsyn eller annen offentlig myndighet, skal leieren selv koste.

§ 30. *Kontinuerlig forretningsdrift. Leierens enerett.*

Leier av butikk eller bevertningssted plikter å holde forretningen åpen og i forsvarlig daglig drift, undtagen når midlertidig stenging er nødvendig.

Er et lokale utleid til butikk i en bestemt forretningsgren, må eieren ikke leie ut andre rum i samme eiendom til tilsvarende butikklokale eller selv bruke dem til slik virksomhet, dersom dette må antas å ville føre med sig urimelig konkurranse for tidligere leiere.

Kap. 5. Leierens død, separasjon eller skilsmisse.

§ 31. *Leierens død eller flytting.*

Dør leieren før leieforholdet er slutt, har både utleieren og dødsboet rett til å si op leieavtalen med lovlig varsel til første almindelige flyttedag, selv om avtalen er inngått for lengere tid eller med lengere opsigelsesfrist. Men gjenlevende ektefelle og barn, som ved leierens død hørte til hans husstand og vil overta leieavtale om bolig med rettigheter og plikter, kan i alle tilfelle kreve å tre inn i leieforholdet i avdødes sted. Gjenlevende ektefelle og barn som vil fortsette avdødes virksomhet, har likeens rett til på samme måte å overta leieavtale om forretningslokale med eller uten tilliggende beboelsesrum samt avtale om hotell eller annet herberge med minst fire beboelsesrum til utleie. Underretning om at de rettigheter som er nevnt i annet og tredje punktum i dette ledd kreves gjort gjeldende må meddeles utleieren senest en måned efter dødsfallet.

Var leieavtalen inngått med den ene ektefelle og denne forlater den leide leilighet eller rum, har den annen ektefelle — når denne bor i leiligheten — rett til å fortsette leieforholdet i leierens sted.

Reglene i annet og tredje punktum i første ledd og reglene i annet ledd kan ikke fravikes ved avtale til skade for leierens ektefelle og barn.

16 juni. § 32. *Leierens separasjon eller skilsmisse m. v.*

Nr. 6. Blir leieren separert eller ekteskapet oppløst ved skilsmisse, skal det, hvis ikke partene er enige om å holde spørsmålet utenfor, i bevillingen eller dommen treffes bestemmelse om hvilken av ektefellene skal ha rett til å fortsette leieforholdet. Den ektefelle hvis virksomhet er knyttet til det leide lokale, har krav på å beholde dette og beboelsesleilighet som hører til, med mindre annet blir bestemt i henhold til lov om inngåelse og oppløsning av ekteskap av 31 mai 1918.

Bestemmelse om ordning av leieforholdet som blir truffet i henhold til foregående ledd eller lov om ektefellers formuesforhold § 4, annet ledd, eller som følger av avtale mellom ektefellene i forbindelse med separasjon, skilsmisse eller ophevelse av samlivet, er bindende for utleieren. Men ektefellene er solidarisk ansvarlige for leien til leietiden er slutt eller til den tid leieforholdet lovlig kan opsies til.

Er spørsmålet om retten til å fortsette leieforholdet avgjort i forbindelse med bevilling til separasjon etter ekteskapslovens § 41, kan avgjørelsen innen én måned bringes inn for departementet.

Kap. 6. Leieforholdets ophør.

§ 33. *Leierens overlevering av leilighet eller rum.*

Når leieforholdet er slutt skal leieren overlevere leid leilighet eller rum med tilbehør til utleieren i samme stand som ved overtagelsen, bortsett fra den forringelse som følger av elde, almindelig slit og mangler som det påhviler utleieren å utbedre (jfr. § 18).

Annen forringelse erstattes av leieren. Mangler som leieren er ansvarlig for og som ved anvendelse av vanlig aktsomhet burde vært opdaget av utleieren, kan ikke påberopes av denne, hvis han ikke innen 14 dager etterat leieforholdet er slutt, meddeler leieren at han vil gjøre manglene gjeldende. Dette gjelder dog ikke hvis leieren har handlet svikaktig.

§ 34. *Fast inventar og låser anbragt av leieren.*

Fast inventar, ledninger og lignende som leieren har anbragt eller latt anbringe i leilighet eller rum, må ikke fjernes medmindre leieren bringer leiligheten eller rummet i samme stand som ved overtagelsen. Leierens rettigheter til slikt inventar tilfaller utleieren uten godtgjørelse.

Har leieren anbragt eller latt anbringe og efterlatt låser i dører, er han pliktig til å overlevere utleieren alle nøkler som hører til låsene.

Kap. 7. Til sidesettelse av kontraktsvilkår 16 juni.
m. v. Nr. 6.

§ 35. *Nedsettelse av husleie.*

Retten kan efter krav fra en leier sette leien ned til et beløp som efter rettens skjønn er rimelig, i fall den finner at utleieren krever eller mottar en leie som står i misforhold til verdien av den leilighet eller det rum som det gjelder. Likeså kan retten sette ned vederlag for ydelser som henger sammen med leieforholdet. Søksmål kan også reises av den som helt eller delvis betaler husleien for leieren. Ved fastsettelsen av leien tar retten hensyn til eiendommens, leilighetens eller rummets beliggenhet, vedlikehold og utstyr samt til den bruk som skal gjøres av leiligheten eller rummet. Retten kan også ta hensyn til svingninger i det almindelige prisnivå. Under hensyntagen til så vel utleierens som leierens interesser søker retten veiledning i hvad den antar er rimelig markedsleie for lignende leieforhold i tilsvarende strøk.

Blir leien nedsatt, avgjør retten samtidig om leieren kan kreve tilbakebetalt det som han har betalt for meget og i tilfelle fra hvilken tid dette skal skje. Av æen leie som er utredet før saksanlegget, kan utleieren dog ikke pålegges å betale tilbake mer enn det som leieren har betalt for meget i det siste år før søksmål blev reist.

Når det gjelder leilighet eller rum i nye bygninger som er påbegynt etter 1 juli 1939 kan søksmål til nedsetting av leien efter reglene i denne paragraf ikke reises i de første ti år etterat bygget blev påbegynt. Blir leien pålagt i løpet av tiårsperioden, kan imidlertid leiepålegget bringes inn for retten til prøving efter reglene i denne paragraf. Det som her er sagt gjelder også for helt nye leiligheter eller rum som ved påbygging eller gjennomgripende ombygging blir innrettet i eldre bygninger. Leie som er betalt for tiden inntil tiårsfristen er utløpet, undtagen leiepålegg, kan ikke for noen del kreves tilbakebetalt.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 36. *Endring av leievilkår.*

Inneholder en leieavtale for øvrig vilkår som skjønnes å være åpenbart ubillige mot en av partene, kan de av retten kjennes ugyldige. Retten skal herunder ta hensyn både til den ulempe som vedkommende vilkår pålegger den ene part og til den interesse den annen part har i å kreve dem opprettholdt.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale.

16 juni.

§ 37. *Opsigelse av leieforhold.*

Nr. 6.

Opsigelse av leier skal være skriftlig. Er grunnen ikke opgitt, skal det stå i opsigelsen at leieren, når han skriftlig krever det, kan få grunnen til opsigelsen opplyst. Etterkommer ikke utleieren kravet innen fem dager efter at det må antas at han har fått kunnskap om det, er opsigelsen ikke rettsgyldig. Reglene i annet og tredje punktum gjelder ikke for forretningslokaler som er leid bort pr. dag, enkelt beboelsesrum, helt møblert leilighet eller del av møblert leilighet.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale.

§ 38. *Tilsidesettelse av opsigelse av leiere.*

Retten kan efter krav fra en leier kjenne en opsigelse ugyldig, i fall retten finner at opsigelsen savner fyldestgjørende saklig grunn eller at den vilde virke urimelig. Søksmål må være reist innen 14 dager efterat opsigelsen er mottatt av leieren.

Er leilighet eller rum leid bort for en viss tid, men ikke for mer enn tre år, og leieren på begjæring ikke får høve til å fortsette leieforholdet, skal reglene i første ledd gjelde på tilsvarende måte, såfremt retten finner at leieforholdet efter de nærmere omstendigheter kan likestilles med leieforhold som utløper på opsigelse. Søksmål må i dette tilfelle være reist innen seks måneder før leietiden er slutt. Gir retten tillatelse til at leieforholdet fortsetter, skal dette for fremtiden være undergitt de vanlige regler om opsigelsesfrister og om adgang til å få opsigelser rettslig prøvet. Som vilkår for at leieforholdet skal fortsette, kan retten efter påstand fra utleieren fastsette at leien fra den tid leieforholdet skulde være slutt efter avtalen, blir forholdt til et beløp som efter rettens skjønn i samsvar med reglene i § 35 utgjør en rimelig leie.

Reglene i denne paragraf gjelder ikke forretningslokaler som blir leid bort pr. dag, enkelt beboelsesrum, helt møblert leilighet eller del av en slik leilighet.

Opsigelse kan ikke av retten kjennes ugyldig:

1. når neddriving eller ombygging av eiendommen fører med sig at utleid leilighet eller rum må fravikes,
2. når leieren skal fratre stilling som hushjelp, vaktmester eller portner i eiendommen,
3. når leieren har leid leiligheten eller rummet i egenskap av arbeidstager ved utleierens bedrift, men skal tre ut av arbeidsforholdet, likevel så at retten skal påse at opsigelsen ikke blir brukt som kampmiddel i arbeidstvist,
4. når staten eller en kommune er utleier og leieren uttrer av statstjenesten eller den kommunale tjeneste eller når

en slik leier blir forflyttet eller selv ikke lenger bor i 16 juni.
leiligheten eller rummet, Nr. 6.

5. når det foreligger vesentlig misligholdelse av leieavtalen fra leierens side.

Opsigelse av leierens ektefelle eller barn som vil fortsette leieforholdet i samsvar med reglene i § 31, kan ikke kjennes ugyldig når det gjelder en leieavtale av den art som er nevnt under nr. 2, 3, og 4.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 39. *Tvungen fravikelse av leilighet eller rum.*

Utkasting på grunn av manglende betaling av leien kan bare kreves hvis leien ikke er betalt innen 14 dager etterat skriftlig påkrav har funnet sted på eller etter forfallsdag. Denne bestemmelse gjelder dog ikke forretningslokaler som blir leid bort pr. dag.

Har leieren reist sak for å få tilsidesatt opsigelse (§ 38), kan utkasting i henhold til opsigelsen ikke foretas før saken er rettskraftig avgjort. Søksmål til nedsetting av leien (§ 35) er på samme måte til hinder for utkasting på grunn av manglende betaling av leie som er forfalt etterat sak er reist. Retten skal i dette tilfelle når utleieren krever det, sette som vilkår at uomtvistet leie blir betalt og — dersom retten finner det rimelig — at den øvrige leie blir deponert hos namsretten. Beslutning om deponering er endelig. Leieren har også selv rett til å deponere omtvistet leie. Deponering av leie etter rettens beslutning og etter leierens eget tiltak er, når det gjelder spørsmålet om leieavtalen blir misligholdt, å anse som betaling av leien.

Når det er avsagt dom i sak som omhandlet i foregående ledd, kan retten etter begjæring av utleieren mot eller uten sikkerhetsstillelse gi samtykke til at utkasting skjer. Er dommen påanket, kan slikt samtykke gis av anke-domstolen.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

§ 40. *Leierens rett til å utbedre leilighet eller rum for utleierens regning.*

Er utleid leilighet eller rum ved leieforholdets begynnelse ikke i den stand som leieren kan kreve etter avtale eller etter reglene i § 13, har leieren rett til å utbedre mangelen for utleierens regning. Bortsett fra det tilfelle at det er påtrengende nødvendig at utbedring blir foretatt straks, er slik utbedring betinget av at leieren innen de frister som er fastsatt i § 14, annet og tredje ledd, har krevd mangelen rettet og at utleieren derefter ikke innen rimelig tid selv har sørget for utbed-

16 juni. ring. Leieren plikter å la enhver utbedring utføre hånd-
Nr. 6. verksmessig og på en måte som er økonomisk fullt forsvarlig.

Når arbeidet er utført, kan leieren søke namsretten om samtykke til at den leie som derefter forfaller, skal deponeres. Leieren skal da gi opplysninger om leieforholdet og legge frem opgave over det utførte arbeid og over prisen på dette. Likeså bør leieren legge frem en beskrivelse av og uttalelse om leilighetens eller rummets tilstand før arbeidet blev utført, avgitt av minst én skjønnsmann som for anledningen er opnevnt av herreds- eller byretten i samsvar med reglene i § 12 og § 14 i lov nr. 1 av 1 juni 1917. Finner namsretten at leieren har sannsynliggjort at utleieren plikter å dekke utgiftene ved utbedringen, enten helt ut eller for en del, skal retten samtykke i at leien skal deponeres hos namsretten inntil de deponerte midler utgjør det beløp som namsretten har funnet det sannsynliggjort at utleieren plikter å dekke. Samtidig avgjør retten om leietermine skal deponeres i sin helhet eller om en del skal utbetales til utleieren. Namsrettens avgjørelse av deponeringsspørsmålet er endelig. En slik deponering er, når det gjelder spørsmålet om leieavtalen blir misligholdt, å anse som betaling av leien. Hvis namsretten samtykker i deponering, skal den straks underrette både leier og utleier om dette.

Når en måned er gått efter namsrettens avgjørelse, har leieren rett til å få de deponerte beløp tilbakebetalt, dersom utleieren ikke innen denne frist overfor namsretten har legitimert at han har reist sak om betalingsplikten. Ellers må deponerte leibeløp ikke tilbakebetales leieren med mindre utleieren samtykker i det eller det foreligger endelig dom for at leieren har rett til beløpet.

Undlater utleieren å reise sak innen nevnte frist, anses han for å ha godtatt kravet med nødvendige omkostninger i den utstrekning som namsretten har funnet kravet sannsynliggjort. Leieren har da høve til å foreta avkorting i leien på samme måte som namsretten har fastsatt for deponeringen.

Reglene i denne paragraf kan ikke fravikes ved avtale til skade for leieren.

Kap. 8. Kommunale vedtekter.

§ 41. Undtagelsesbestemmelser.

I vedtekt som må stadfestes av Kongen kan kommunestyret vedta:

1. at reglene i kapitel 7 helt eller delvis skal gjelde i kommunen. Et herrestyre kan fastsette at disse bare skal gjelde for en del av herredet.
2. at reglene i kapitel 7 ikke skal gjelde for leiligheter i hus med 2 leiligheter når eieren bor i huset,

3. at reglene i § 38 ikke skal gjelde for leiligheter i hus med inntil 3 leiligheter når eieren bor i huset, 16 juni.
Nr. 6.
4. at undtagelsen i § 38, tredje ledd ikke skal gjelde for familier med barn under 16 år, som bor på ett rum,
5. at loven ikke skal gjelde leieavtaler om enkelt beboelsesrum med eller uten tilleggsydeler,
6. at den lovlige opsigelsesfrist skal være en annen enn fastsatt i § 8,
7. at de almindelige flyttedager og fristen for leierens flytting skal være anderledes enn fastsatt i § 9,
8. at bestemmelsene i § 13, første og annet ledd og i § 18, første ledd, helt eller delvis skal være ufravikelige,
9. at leieren delvis skal være fritatt for den vedlikeholdsplikt som er pålagt ham i § 19, første ledd,
10. at regelen i § 8, 5 skal være ufravikelig,
11. at leilighet eller rum som blir brukt til beboelse ikke uten samtykke av formannskapet må omdannes til eller tas i bruk til forretningslokaler. Denne regel gjelder ikke i tilfelle av at det husrum det spørres om, skal være til kontor, butikk, lager eller lignende til bruk for stat eller kommune når slik bruk er uomgjengelig nødvendig. Dette blir i tilfelle av tvist avgjort av vedkommende departement.

Kap. 9. Prosessuelle bestemmelser.

§ 42. Innledende forskrifter.

Twistemål mellom utleier og leier om leieforhold etter denne lov hører under de almindelige domstoler med mindre saken i henhold til §§ 23, 27 og 28 eller §§ 43—45 skal behandles av bygningsrådet (forliksrådet) eller husleieretten (overskjønnsretten).

Bygningsrådets (forliksrådets) avgjørelser er endelige. For behandlingen i forliksrådet gjelder reglene i lov om rettergangsmåten for tvistemål kap. 21 så langt de høver, men ikke §§ 279, annet punktum, og 288, siste ledd.

Når det er opprettet huseleierett, kan tvister som hører under husleieretten ikke henskytes til voldgift, med mindre avtalen om voldgift er inngått etter at tvist er opstått.

§ 43. Husleieretten.

Efter søknad fra et kommunestyre kan Kongen vedta at de tvistemål som er nevnt i § 42, første ledd, og som gjelder leieforhold innen kommunen, skal behandles av en særskilt husleierett. Den skal ha tre medlemmer som med varamenn blir opnevnt av Kongen for tre år.

Rettens formann med varamann blir opnevnt blandt fast utnevnte embedsdommere. De andre medlemmer med vara-

16 juni. menn blir opnevnt etter innstilling fra kommunestyret. Av Nr. 6. disse skal én være eier av hus som blir leid bort helt eller delvis, den annen leier av bolig. For å tiltre retten i stedet for den sist nevnte når tvisten gjelder forretningslokale, blir det opnevnt en forretningsdrivende som innehar virksomhet i leid lokale og ikke er huseier. Innstillingen fra kommunestyret skal for hver av disse tre grupper omfatte fire personer som er bosatt i kommunen og som fyller vilkårene for å være dommer etter domstollovens § 53. Før innstilling blir avgitt skal huseiernes, leiernes og de forretningsdrivendes foreninger ha fått høve til å komme med forslag. De som blir foreslått må ha erklært sig villige til å motta hvervet. Nærmere regler om fremgangsmåten ved avgivelse av innstillingen, herunder om hvilke foreninger som skal ha forslagsrett, blir gitt av vedkommende departement.

Hvor sakmengden gjør det påkrevd, kan husleieretten, når kommunestyret søker om det, efter vedtak av Kongen deles i flere avdelinger hver med en formann og to andre medlemmer, som blir opnevnt efter reglene i foregående ledd.

Når det i medhold av første ledd er eller blir oprettet særskilt husleierett i en kommune, kan Kongen vedta at dens stedlige virkeområde også skal omfatte en eller flere av de tilstøtende kommuner, eller deler av disse, i tilfelle med flere avdelinger av retten. Det skal i så fall gis særskilt innstilling fra hver kommune efter reglene i annet ledd før medlemmer av retten blir opnevnt. Alle kommuner bør så vidt mulig være forholdsmessig representert i domstolen.

Nærmere regler om fordelingen av arbeidet mellem flere avdelinger, om dommernes tjenestgjøring, forfall og tjenestefrihet blir gitt av departementet.

§ 44. Overskjønnsretten.

Husleierettens skjønsmessige avgjørelser efter § 14, næst siste ledd, § 18, jfr. § 14 næst siste ledd, §§ 35, 36 og 38 og § 40, tredje punktum, kan bringes inn for en overskjønnsrett innen 14 dager efterat avgjørelsen er forkynt. For andre avgjørelser av husleieretten gjelder reglene om anke og kjæremål til lagmannsrett i lov om rettergangsmåten for tvistemål.

Overskjønnsretten skal ha en formann samt to medlemmer som representerer huseierinteresser og to som representerer leierinteresser. Om opnevning, innstilling m. v. gjelder reglene i § 43, første og annet ledd, men slik at innstillingen skal omfatte åtte personer for hver gruppe. Er det oprettet felles husleierett for flere kommuner, får forskriftene i fjerde ledd av samme paragrafs siste og næstsiste punktum anven-

delse. Departementet kan gi nærmere regler om dommernes 16 juni.
tjenestgjøring, forfall og tjenestefrihet. Nr. 6.

Overskjønnsrettens avgjørelser kan innen 14 dager etter at avgjørelsen er forkynt, påankes til Høiesterett til ophevelse på grunn av feil i saksbehandlingen eller i rettsanvendelsen. Kjennelser og beslutninger under saksbehandlingen kan påkjæres til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Reglene i kapitel 25 og 26 i lov om rettergangsmåten for tvistemål gjelder på tilsvarende måte.

§ 45. *Behandlingsmåten ved husleieretten og overskjønnsretten.*

Lov om domstolene og lov om rettergangsmåten for tvistemål første, annen og tredje del samt kap. 27, gjelder for husleieretten og overskjønnsretten så langt det høver og ikke annet følger av denne lov. Saksbehandlingen skal påskyndes mest mulig.

Megling i forliksrådet finner ikke sted. Saksforberedelsen skal være muntlig og foregår for husleierettens formann. Denne skal prøve megling mellom partene i første møte under saksforberedelsen.

Som prosessfullmektig ved behandlingen av de skønsmessige spørsmål som er nevnt i § 44, første ledd, har partene adgang til å bruke personer opnevnt av en huseier- eller leierforening som er godkjent av husleieretten.

Er det reist sak om ett eller flere leieforhold i en gård, kan retten på ethvert trin av saken samtykke i at krav mot utleieren fra andre leiere tas op til samtidig behandling.

Når gransking finnes påkrevd, kan retten kreve å få besiktige samtlige leiligheter og rum i en gård, selv om saken bare gjelder et enkelt leieforhold. Det skal på forhånd gis minst 3 dagers varsel til utleieren og til leierne av de leiligheter og rum som ønskes besiktiget.

Når en part helt eller delvis taper saken, kan han ilegges saksomkostninger til motparten i den utstrekning som retten finner rimelig.

Begjæring om overskjønn skal fremsettes for husleierettens formann som snarest mulig sender den til overskjønnsretten med de nødvendige dokumenter og opplysninger. Megling for overskjønnsretten er ikke nødvendig. Inndragning av nye krav i andre tilfelle enn nevnt i fjerde ledd kan bare foregå i en utstrekning som er fastsatt i lov om skjønn m. v. av 1 juni 1917 § 35. Om saksbehandlingen for overskjønnsretten gjelder ellers samme regler som for husleieretten.

Utgiftene til husleierettens og overskjønnsrettens arbeid

16 juni. blir utredet av kommunen. Er retten felles for flere kommuner, fastsetter Kongen hvorledes utgiftene skal fordeles på kommunene. Godtgjørelsen til medlemmene blir fastsatt av vedkommende departement.

For behandlingen av saker etter denne lov erlegges ikke betaling til staten uten hensyn til om saken blir behandlet av husleieretten (overskjønnsretten) eller de almindelige domstoler.

Kap. 10. Lovens ikrafttreden.

§ 46. Når loven trer i kraft.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1939. § 40 trer dog først i kraft 1 juli 1940.

Den leie som gjelder når § 35 trer i kraft i kommunen, kan retten først sette ned fra den tid leieforholdet kan sies op til. Forsåvidt angår leieavtaler som er inngått for en viss tid, kan leien først settes ned når den løpende leietid er ute.

Reglene i § 38 får bare anvendelse på opsigelse som blir gitt efterat § 38 er trådt i kraft i kommunen og på leieavtaler for en viss tid som blir inngått efter dette tidspunkt.

§ 47. Ophevelse og forandring av eldre lovbestemmelser.

1. Kanselliplakat av 20 april 1813 holder op å gjelde fra den tid denne lov trer i kraft. Midlertidig lov av 25 juni 1936 om innskrenkning i adgangen til utkastelse av leietagere i Oslo (jfr. lov nr. 11 av 24 juni 1938) gis forlenget gyldighet for så vidt angår begjæring om utkastning av leiere som er grunnet på at opsigelse er gitt eller leietiden utløpet før 1 juli 1939.

2. Lov om ektefellers formuesforhold av 20 mai 1927 § 7, første ledd skal lyde:

Under samlivet har hver av ektefellene i forhold til tredjemann rett til på begges ansvar å foreta slike retts- handler for det daglige hushold eller opfostringen av barna som sedvanlig blir foretatt i disse øiemed, herunder avtale om leie av husrum som er bestemt til felles bolig. Samme rett har hustruen med hensyn til rettshandler, som går ut på å skaffe det som er nødvendig til å tilfreds- stille hennes særlige tarv overensstemmende med ekte- fellenes kår og stilling.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om fangst av hval.

16 juni.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 7.

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 10 juni 1939 sålydende:

Lovens virkeområde.

§ 1. Denne lov gjelder for fangst og ilandbringelse av hval på norsk sjøterritorium og for hvalfangst som drives av norsk statsborger eller innvåner av riket eller av norsk selskap, lag eller stiftelse utenfor norsk sjøterritorium.

Alminnelige bestemmelser.

§ 2. Ingen må drive fangst av bardehval eller fangst av spermhval uten på forhånd å ha meldt det til vedkommende regjeringsdepartement. Meldingen skal inneholde de opplysninger som departementet bestemmer.

Ingen må drive fangst av hval fra landstasjon på Norges kyst uten tillatelse av Kongen. Før tillatelse blir gitt, skal herredstyret der landstasjonen skal ligge, få adgang til å uttale seg. Tillatelsen medfører ikke rett til å drive fangst på norsk sjøterritorium.

Ingen må drive fangst av hval på norsk sjøterritorium uten tillatelse av Kongen eller den han overdrar det til. Tillatelse kan bare gis til fangst av vågehval og mindre tannhval (bottlenos iberegnet).

Fangst av vågehval og mindre tannhval ved avstenging kan dog foregå uten tillatelse. Likeledes kan fangst av følgende arter av mindre tannhval foregå uten tillatelse: Spissnudet delfin (*Delphinus delphis*), hvitsnudet springer (*Delphinus albirostris*), hvitskjeving (*Delphinus acutus*), nise (*Phocaena communis*), narhval (*Monodon monoceros*) og hvitfisk (*Delphinapterus leucas*).

§ 3. Kongen eller den han overdrar det til, kan fastsette nærmere forskrifter for all fangst som går inn under denne lov. Det samme gjelder fangstutstyret og tilvirkningen av fangsten. I forskriftene kan påbys at hvalen skal nyttes helt ut.

Enhver som er ansvarlig for driften, plikter å søke gjennomført at hvalen blir nyttet så fullstendig som mulig.

Vedkommende regjeringsdepartement kan kreve de opplysninger det finner nødvendig for å dømme om hvorvidt loven og forskriftene er fulgt.

§ 4. Det er forbudt å fange eller drepe:

- a) Retthvaler (glattthvaler eller sletthvaler (*balaenidae*)), herunder gråhvaler.

- 16 juni. b) Hvalunger eller hvaler som patter eller hunnhvaler som
Nr. 7. følges av unger eller av hvaler som patter.

Mindre tannhval er unntatt fra denne bestemmelse.

- c) Hval under en størrelse som vedkommende regjeringsdepartement fastsetter.

§ 5. Kongen kan:

- a) Forby fangst av hval innenfor bestemte farvann.
- b) Begrense fangsten og tilvirkingen av hval til bestemte tider av året, som kan være forskjellige for de forskjellige fangstfelter, ekspedisjoner eller landstasjoner.
- c) Begrense fangsten samlet eller for hvert enkelt rederi eller for hver enkelt ekspedisjon eller landstasjon.
- d) Begrense fangst- og tilvirkningsmateriellet.
- e) Forby norske borgere eller innvånere av riket eller norske selskaper å medvirke til eller delta i fangst av hval som ikke er underkastet like så strenge fredningsbestemmelser og regulerende bestemmelser som de som til enhver tid er gjeldende i henhold til denne lov.

§ 6. Hval må ikke jages eller skytes i fjord eller våg hvor silde- eller brislingfiske pågår, og ikke nærmere fartøy som driver slikt fiske enn 1 nautisk mil.

§ 7. Hvalbåt som driver fangst for landstasjon på Norges kyst, kan avslutte jakten innenfor sjøterritoriet når en hval som er anskutt utenfor, sleper fast line. Bestemmelsen i foregående paragraf får tilsvarende anvendelse.

§ 8. Tilvirking av hval må ikke foregå på privat grunn på Norges kyst med mindre eieren eller brukeren på forhånd har samtykket.

Tilvirkingen må heller ikke foregå nærmere tettbebyggelse, offentlige havneområder eller badestrender enn 1000 meter eller under sådanne omstendigheter at den virker sjenesterende for andre.

Rester av tilvirket hval må omhyggelig fjernes, men må ikke kastes i havner, sund eller trange fjorder på Norges kyst, og ikke nærmere land enn 1 nautisk mil.

§ 9. På norsk sjøterritorium og innenfor en avstand av 30 nautiske mil fra sjøterritoriets yttergrense er det forbudt å drive fangst av hval på søn- og helligdager fra kl. 0 til kl. 24.

Kongen kan utvide denne bestemmelse til også å gjelde andre områder.

§ 10. Fartøy som har utstyr for fangst av vågehval, må bare nyttes til silde- og brislingfiske såfremt kanoner og harpuner er brakt i land eller stuert bort under dekk.

§ 11. Kongen eller den han overdrar det til kan utferdige nærmere regler for kontrollen med at denne lov og de for-

skrifter som gis, blir overholdt og kan pålegge fangstekspedisjoner og hvalbåter å ta med offentlig kontrollør. 16 juni.
Nr. 7.

§ 12. Eier av kokeriskip eller hvalbåt som leies ut — innenlands eller utenlands — er ansvarlig for at denne lov og de forskrifter som gis, blir overholdt. Utleieren er også ansvarlig for betaling av avgifter som er pålagt i medhold av denne lov.

§ 13. Vedkommende regjeringsdepartement kan gi særskilt tillatelse til å fange, drepe eller tilvirke hval i vitenskapelig øyemed på de vilkår som departementet fastsetter.

§ 14. For tillatelse til å drive fangst av hval fra landstasjon og fangst av vågehval og mindre tannhval i henhold til § 2, 2net og 3dje ledd, skal det betales en avgift som Kongen fastsetter.

Avgiften skal avsettes til et fond som skal brukes til å dekke utgiftene til kontrollen med fangsten og til undersøkelser av interesse for hvalfangsten ved Norges kyst. Avgiften fra landstasjonene skal for øvrig etter nærmere bestemmelse av Kongen eller den han overdrar det til, brukes til å sikre vedkommende anleggskommunes økonomiske interesser.

§ 15. Kongen kan med samtykke av Stortinget bestemme at det skal betales en avgift av inntil 3 kroner pr. fat (à 170 kg) tilvirket olje av all fangst som går inn under denne lov, unntatt fangst av vågehval og mindre tannhval i henhold til § 2, 3dje og 4de ledd.

Av avgiften skal inntil 2 kroner og 80 øre pr. fat avsettes til et sikringsfond for fangstekspedisjonenes besetninger og hvalfangstselskapenes funksjonærer. Kongen gir nærmere forskrifter om anvendelsen av fondet med godkjennelse av Stortinget. Kongen kan bestemme at landstasjoner skal være fritatt for avgiften til sikringsfondet.

Resten av avgiften inntil 20 øre pr. fat skal etter nærmere bestemmelse av Kongen avsettes til et fond som skal brukes til dekning av utgiftene til kontrollen med fangsten og til vitenskapelig forskning eller praktiske undersøkelser av interesse for norsk hvalfangst.

Avgiften betales til vedkommende regjeringsdepartement, som gir forskrifter om innbetalingen.

Kongen kan i særlige tilfelle ettergi avgiften.

Ansettelsesvilkår for skyttere og mannskap.

§ 16. Skyttere og mannskap på flytende kokerier, landstasjoner og hvalbåter skal ansettes på slike vilkår at deres avlønning utenom fast lønn i vesentlig grad avhenger av arten, størrelsen og utbyttet av den fangede hval, ikke bare av an-

16 juni. tallet av fangede dyr. Kongen kan bestemme at det skal
Nr. 7. stilles sikkerhet for mannskapenes tilgodehavende.

— Part eller vederlag, beregnet etter arbeidsresultatet, må ikke betales skyttere eller mannskap på hvalbåter for hval som det er forbudt å fange, selv om det foreligger unnskylpende omstendigheter.

Forbud mot å bringe i land hval eller deler av hval.

§ 17. Det er forbudt å bringe i land i Norge hval eller deler av hval som ikke er fanget av en ekspdisjon som har meldt sin virksomhet i henhold til § 2, 1ste ledd, eller av en konsesjonshaver i henhold til § 2, 2net og 3dje ledd, eller som er unntatt fra bestemmelsen om konsesjon i henhold til § 2, 4de ledd, eller er fanget etter særskilt tillatelse av vedkommende regjeringsdepartement i henhold til § 13.

Vedkommende regjeringsdepartement kan dispensere fra denne bestemmelse.

§ 18. Bestemmelsene i denne lov skal ikke være til hinder for at en bemektiger seg og nyttiggjør hval som har løpt seg selv på grunn eller er drevet i land eller finnes drivende i sjøen.

Hval som finnes drivende i sjøen eller som er drevet i land på strand som ikke er undergitt privat eiendomsrett, tilhører finneren, såfremt denne setter seg i besittelse av hvalen.

Hval som er drevet i land på privat strand, tilhører brukeren av grunnen. Har en annen beviselig funnet hvalen, kan han utnytte den mot å godtgjøre brukeren halvparten av det utbytte han har hatt av hvalen.

Forbud mot salg, utleie m. v. til utlandet.

§ 19. Hvalbåt eller skip som er innredet til kokeri for hvalfangst, og som er innført i det norske skipsregister, må ikke uten samtykke av vedkommende regjeringsdepartement ved frivillig salg, tvangssalg, utleie eller på annen måte overdras til eller stilles til rådighet for andre enn norske statsborgere. Dette gjelder selv om kokeriapparatet er fjernet. På samme måte er det forbudt å overdra part i sånne skip eller aksje i selskap som eier sånne skip til andre enn norske statsborgere, såfremt mindre enn seks tiendedeler av grunnkapitalen eies, eller etter overdragelsen ville eies, av norske statsborgere. Ved anvendelsen av denne paragraf regnes like med norske statsborgere staten, innretninger og fond som styres av staten, norske kommuner og norske sparebanker, korporasjoner og stiftelser som har helt norsk styre med sete i Norge og hvis formål er almenntil gagn, samt aksjeselskaper når

selskapets hovedkontor og styrets sete er i Norge og styret består av her i riket bosatte norske statsborgere som er aksjeeiere, samt når dessuten aksjer for minst seks tiendedeler av aksjekapitalen eies av norske statsborgere. Like med aksjeselskaper regnes kommandittaksjeselskaper, således at det som er bestemt om aksjeselskapers styre og aksjekapitalen, for kommandittaksjeselskaper gjelder de ansvarlige medlemmer og kommandittkapitalen.

§ 20. Overdragelse i strid med § 19 må ikke registreres. Skip som tilhører et selskap må ikke slettes av skipsregistret på grunn av en overdragelse av aksje i selskapet i strid med forbudet i § 19.

Straffe- og inndragningsbestemmelser.

§ 21. Overtredelse av denne lov eller av forskrifter som er utferdiget i medhold av loven, straffes med bøter eller med fengsel i inntil 3 måneder. Det samme gjelder medvirkning.

Ulovlig gjort fangst eller dens verdi kan inndras etter reglene i straffelovens § 36. Det samme gjelder fangstredskaper som er brukt i strid med loven eller gitte forskrifter.

§ 22. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves lov angående rett til hval av 22 mai 1869, lov om hvalfangst av 1 februar 1924 og lov om fangst av bardehval m. v. av 14 juni 1935 nr. 4 med tilleggslover av 16 juli 1936 nr. 12, 23 april 1937 nr. 4 og 25 juni 1937 nr. 25.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om endring i lov om boligsparelag av 10 juli 1936. 16 juni. Nr. 8.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 10 juni 1939 sålydende:

I.

I lov om boligsparelag av 10 juli 1936 skal følgende bestemmelser lyde slik:

§ 52. Når Kongen eller vedkommende departement i henhold til §§ 50 og 57, annet ledd, har fattet beslutning om å stanse et lags virksomhet, skal skifteretten etter forlangende

16 juni. av vedkommende departement sette laget under avvikling og
Nr. 8. oppnevne en eller flere menn til å foreta avvikling på lagets bekostning under skifterettens kontroll. Under vilkår som nevnt i konkursloven § 14 annet ledd kan retten samtidig oppnevne en eller flere revisorer. Dersom den finner det ønskelig, kan retten også oppnevne en kontrollkomité som omhandlet i lov om offentlig administrasjon av banker av 17 juli 1925 § 2 jfr. § 28.

Bestemmelsene om oppnevning i konkursloven § 14 og §§ 21—22 gjelder tilsvarende; likeså bestemmelsene i konkursloven 1 kapitel om registrering, kunngjøring, tinglysing og underretning til fordringshaverne, dog således at registrering kun finner sted hvis skifteretten anser det nødvendig.

Lagets styre og andre myndigheter trer ut av funksjon under avviklingen. Men de plikter å bistå lederen av avviklingen og gi ham, revisor, kontrollkomitéen og skifteretten alle opplysninger de trenger. Lederen av avviklingen kan innkalle medlemsmøte i laget.

Som nye paragrafer etter § 52 innskytes:

§ 52 a. Under avviklingen gjelder bestemmelsene i bankadministrasjonsloven §§ 33—37 og 41 tilsvarende, med de endringer som følger av denne lov. Det samme er tilfelle med bestemmelsene i konkursloven 2 og 4 kapitel og §§ 56, 96, 98—104, 107, 116, 120—122, 127 og 129—134. Rettens kjennelse om å sette laget under avvikling trer da i stedet for konkursåpningen. Den eller de oppnevnte ledere av avviklingen trer i stedet for administrasjonsstyret i en bank i likvidasjon under offentlig administrasjon og i stedet for bestyreren i et konkursbo; kontrollkomitéen trer i stedet for kreditorutvalget i et konkursbo; og skifteretten trer i stedet for den dømmende kommissær i en bank i likvidasjon under offentlig administrasjon.

Fristene i konkursloven §§ 42—46 regnes fra den dag da det offentlige har besluttet å stanse lagets virksomhet, for så vidt de ikke er utløpet når denne paragraf trer i kraft.

§ 52 b. Når det offentlige har truffet slik beslutning som nevnt i § 52, kan det ikke åpnes konkurs i lagets bo, selv om begjæring er framsatt tidligere. Fra samme tid er adgangen til tvangsfullbyrdelse overfor laget stengt i samme utstrekning som ved konkurs.

Vedkommende departement kan gi nærmere bestemmelser til gjennomføring av reglene om avvikling etter denne lov.

§ 55. Tillits- eller tjenestemenn som overtrer bestemmelsene i denne lov eller forskrifter som er utferdiget med hjemmel i loven eller som medvirker dertil, straffes med

bøter eller fengsel inntil 3 måneder for så vidt ikke handlingen går inn under noen strengere straffebestemmelse. Viser han grov uforstand i utførelsen av sitt verv, straffes han med bøter. 16 juni. Nr. 8.

Med bøter straffes også den som ved uriktig eller villledende angivelser søker å verve medlemmer til laget.

Når et lag er satt under avvikling etter § 52, gjelder bestemmelsene i straffeloven § 289 tilsvarende.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Kongen kan bestemme at boligsparelag som er tatt under konkursbehandling før lovens ikrafttreden, skal gå over til avvikling etter reglene i denne lov.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Lov om «Studentsamskipnaden i Oslo».

16 juni.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 9.

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 12 juni 1939 sålydende:

§ 1. Alle studerende ved Universitetet i Oslo, som er innskrevet ved et fakultet eller studerer for å melde seg til en eksamen ved Universitetet, er pliktig til å være medlem av en organisasjon «Studentsamskipnaden i Oslo».

Samskipnaden har til oppgave å hjelpe fram studentenes økonomiske kår og deres kulturelle og kroppslige utvikling under studiet.

Studentene betaler til samskipnaden en semesteravgift i samsvar med de forskrifter Kongen gir etter § 3 i denne lov. Dessuten får Studentsamskipnaden for hvert år til disposisjon det beløp av immatrikuleringsavgifta som overstiger kr. 35 000.

Kongen bestemmer om studerende ved andre vitenskapelige høyskoler i Oslo skal være tilsluttet Studentsamskipnaden.

§ 2. Studentsamskipnadens styre er:

- Fellesutvalget som representerer Studentsamskipnaden overfor andre studentsammenslutninger av liknende art.
- Et økonomistyre, valt dels av Fellesutvalget, dels av Det akademiske kollegium, dels av vedkommende regjeringsdepartement, etter regler som fastsettes av Kongen.

16 juni. Kongen fastsetter de endringer i reglene for styrets sam-
 Nr. 9. mensetning som finnes påkrevd ved at Studentsamskipnaden
 kommer til å omfatte studenter utenfor Universitetet, i tilfelle
 Kongen etter § 1 i denne lov treffer slik beslutning.

§ 3. Semesteravgifta skal betales i begynnelsen av hvert semester. Blir den ikke betalt får vedkommende ikke adgang til Universitetets kurser og øvinger og til å melde seg til noen eksamen ved Universitetet.

Kongen fastsetter størrelsen av semesteravgifta og gir nærmere forskrifter om innkrevingsmåten og om fritaking for og ettergiing av avgift. Avgifta må ikke endres uten at fellesutvalg og kollegium med vanlig flertalls avgjerd har uttalt seg for det.

§ 4. Kongen fastsetter nærmere føresegner om hvordan samskipnaden skal styres, og de føresegner som ellers finnes påkrevd til å gjennomføre denne lov.

§ 5. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

16 juni. Lov om regulering av tilvirkning og om-
 Nr. 10. setning av potetmjøl.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 12 juni 1939 sålydende:

§ 1. Det er forbudt å tilvirke potetmjøl uten løyve av Kongen eller den han gir fullmakt. Unntatt herfra er tilvirkning av potetmjøl til bruk i egen husholdning.

§ 2. Den som etter § 1 får løyve til å tilvirke potetmjøl, må rette seg etter de forskrifter og påbud som blir gitt i samhøve med denne lova og underkaste seg den kontroll som blir fastsatt.

§ 3. Kongen eller den han gir fullmakt kan gi regulerende forskrifter om tilvirkernes innkjøp av poteter og om produksjon og omsetning av potetmjøl.

Herunder kan mellom anna treffes avgjerd om

1. Priser og andre forretningsvilkår og om adgang til levering av poteter.
2. De krav som skal stilles til produktenes kvalitet.

3. Avgrensning av tilvirkernes årlige produksjon og salg 16 juni.
av potetmjøl. Nr. 10.

Videre kan tilvirkerne pålegges å omsette sin produksjon av potetmjøl gjennom en salgsorganisasjon med lover godkjent av departementet.

§ 4. Utgiftene ved kontroll og ved den i § 3 nevnte salgsorganisasjon skal tilvirkerne svare etter regler som vedkommende departement fastsetter.

§ 5. Vedkommende departement gir de nærmere forskrifter til gjennomføring av denne lova, herunder om kontrollen med tilvirkning og omsetning m. v.

§ 6. Brott på denne lova eller på forskrifter og påbud som blir gitt i samhøve med lova straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 3 måneder eller med begge deler. På samme måte straffes forsøk.

§ 7. Denne lova trer i kraft fra den dag Kongen fastsetter.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 16 juni 1939.

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

16 juni.

I. I medhold av § 1 i lov om fiske med bunnsløpenot (trål) av 17 mars 1939 gis følgende tillatelser til fiske med bunnsløpenot (trål) utenfor norsk sjøterritorium med fartøy over 50 bruttotonn:

1. A/S Bergens Fiskeriselskap, Bergen, med S/T «Kelt» (367 br. tonn).
2. A/S Nordhavet, Kristiansund N., med S/T «Nordhav I» (643,69 br. tonn).
3. A/S Nordhavet, Kristiansund N., med S/T «Nordhav II» (425 br. tonn).
4. A/S Angle, Kristiansund N., med S/T «Angle» (395 br. tonn).
5. A/S Heinsa, Kristiansund N., med S/T «Borgenes» (289,05 br. tonn).
6. Nordland Fiskeeksport A/S, Bodin, med S/T «Børtind» (328 br. tonn).
7. A/S Nordland Havfiske, Bodin, med S/T «Svalbard II» (270 br. tonn).
8. A/S D/S Vestfart, Bodin, med S/T «Trawl I» (163 br. tonn).

- 16 juni. 9. A/S Harstad Trålerselskap, Harstad, med S/T «Ertan» (244 br. tonn).

Tillatelsene gjelder inntil videre og gis på følgende vilkår:

1. Fangsten kan bare tilvirkes som saltfisk eller klippfisk, og fisken må saltes ombord utenfor sjøterritoriet.
2. For hver tur innsendes det til Fiskeridirektøren på fastsatt skjema oppgave over fangsttid, fangststed, fangstens størrelse (mengde av hver ilandbrakt fiskesort og mengde av fisk kastet overbord) samt øvrige fiskeprodukter. Enn videre oppgave over salgspris (verdiutbytte).
3. Handelsdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser og i den utstrekning forholdene tilsir forandre de fastsatte vilkår og fastsette nye vilkår for fortsatt tillatelse.
4. Til dekning av utgiftene ved kontrollen med trålerne betales en avgift som fastsettes av Handelsdepartementet.
5. Tillatelsen kan ikke overdras. Ved overdragelse av fartøyet bortfaller tillatelsen.

II. Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette den i nevnte lovs § 1, 5 ledd omhandlede avgift.

III. Overtredelse av disse bestemmelser straffes overensstemmende med nevnte lovs § 12.

16 juni. **Kongeleg resolusjon.**

I samhøve med §§ 4 og 5 i mellombels lov frå 10 juli 1936 til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer vert gjevi føreseigner om avgift på omsetnaden av saukjøtt.

Føresegnene lyder så:

1. Av alt sauslakt som går gjennom kommunal eller annen offentlig kjøttkontroll til gransking, skal det betalast avgift til fremjing av omsetnaden av saukjøtt i samhøve med mellombels lov frå 10 juli 1936 til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer.

Avgift skal ikkje betalast av slakt som vert heilt ut vraka eller som vert innført frå utlandet.

Avgifta vert sett til kr. 0,50 for kvart slakt eller lut av eit slakt som går gjennom dei ovanneemde kontrollstadene i tida frå og med 1 juli 1939 til og med 30 juni 1940.

Same avgifta skal i den nemnde tidbolken også betalast av alle som leverar saukjøtt til nedsalting eller som driv nedsalting av saukjøtt. Unnateki er saukjøtt som vert salta til eige bruk.

2. Det er sett straff for brot på desse føresegnene.

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.